

Posebna izdaja
September 2023
ISSN 2820-476X

Premična vojaška bolnišnica **ROLE 2BL** **LOGISTIK**

Glasilno Logistične brigade

Nagovor poveljnice Role 2BL

Podpolkovnica Karmen Kralj

Napisala sem si par alinej, kaj želim poudariti v tem nagovoru. Ampak le kam sem spravila listek? Ja, tako nekako je pri nas v Role 2. Vsak dan nekaj iščemo. Na začetku, ko sem prišla v enoto, me je to še skrbelo, danes me ne skrbi več, ker se bo zagotovo našlo. Tako kot še vedno doslej. In tudi listek sem našla ... pripleljen na rob zaslona.

V enoto sem prišla leta 2020, ko je bila pandemija v vzponu. Naokoli smo hodili z maskami, težko je bilo povezati ime z obrazom in tako spoznati sodelavke in sodelavce. Ampak sem jih sčasoma spoznala in že danes vem, da mi bo hudo, ko bo napočil čas, da se naše poti razidejo. Ne bom trdila, da smo popolni. Seveda se tudi mi prerekamo in imamo slabe dni, vendar ko je treba delo opraviti, strnemo vrsto in naredimo. In kaj smo naredili v tem času?

V letu 2020 je Role 2 stopil v operativni cikel, ki pa smo ga morali zaradi epidemije prestaviti, saj sta bili leti 2020 in 2021 zaznamovani z nalogami preprečevanja širjenja virusa covid-19. Marca 2020 smo premično bolnišnico premaknili v Ljubljano, kjer smo bili pripravljeni sprejeti obolenje, če kapacitete civilnih bolnišnic ne bi zadostovale. To je bila za nas nova izkušnja, saj smo se morali naučiti, kako bi delovali skupaj s Civilno zaščito, in zato smo organizirali skupno usposabljanje.

Nisem štela, koliko ljudem smo izmerili temperaturo, vzeli brise, koliko smo jih cepili, vem pa, da smo opravili vse naloge s tega področja, pa čeprav je to pomenilo, da so pripadniki vstajali sredi noči, da so se z vzhodnega dela Slovenije pravočasno pripeljali v Ljubljano, na Počeki, v Kranj, na Jesenice. Naše pripadnice so pomagale Operativni skupini VZE in v analitiki. Decembra 2021 smo pomagali Splošni bolnišnici Celje in Univerzitetnemu kliničnemu centru Maribor, od katerega smo prejeli tudi posebno pohvalo in zahvalo. Infekcijski kliniki smo posodili RTG-kontejner, UKC MB pa monitor defibrilatorje.

Ker pa je osnovna naloga vojske, da se usposablja, in ker smo gradili cilj zmogljivosti, smo se udeleževali tudi vaj. Na vaji Adriatic Strike smo se usposabljali skupaj z Nacionalno gardo Kolorada. Tisti, ki ste nas prišli pogledat, veste, da je bila to velika zgodba o uspehu. Pokazali smo, kaj znamo, in dokazali, da se lahko primerjamo z največjimi in da smo interoperabilni. In ko si po ogledu vaje general s tremi zvezdicami vzame čas, da z nami spiije kavico ... no, ali je sploh treba komentirati. Jeseni 2021 smo vadili na vaji DRM2EXE. Največ smo sodelovali s Poljaki in Hrvati na področju dekontaminacijske triaže, pa to sploh ni naše področje. Upali smo, da nas naučijo kaj novega, nazadnje pa so naši zdravstveniki odigrali ključno vlogo in učili druge vadbence. Skupaj z Enoto za specialno delovanje (ESD) smo se udeležili tudi vaje Black Swan na Madžarskem. Ker

je Republika Slovenija dala zavezo sodelovati v BMTF, smo se v letu 2021 udeležili dveh vaj v Severni Makedoniji: Collective Training v Skopju in Natove vaje EADRCC v Ohridu. Od tod smo se vrnili z manjšo poškodbo vozila, s čimer smo povzročili preglavice makedonskemu MO, MNZ in MZZ. Hvala Primožu Šavcu za pomoč pri reševanju zapleta.

Role 2 je edina enota Vojaške zdravstvene enote, ki se ukvarja z usposabljanji prostovoljne pogodbene rezervne sestave (PPRS). Vpoklicujemo jih na redne letne vsebine in vaje, ki se jih udeležuje Role 2. Izvedli smo tudi temeljno vojaško strokovno usposabljanje (TVSU) zdravstvenega osebja in slovesno je priseglo štirinajst novih sodelavcev (dvanajst zdravnikov in dva diplomirana zdravstvenika).

Leto 2022 smo začeli zelo intenzivno, saj smo vedeli, da nas čaka preverjanje končnih operativnih zmogljivosti. Po modulih smo vpoklicovali PPRS, kjer smo skupaj s stalno sestavo (STAS) prenovili in posodobili svoje standardne operativne postopke (SOP) in druge dokumente za delo bolnišnice. Pri tem smo s pridom uporabili znanje, izkušnje in dobre prakse iz civilnega okolja, kjer delajo naši PPRS.

Marca 2022 smo končno dočakali odločitev, da zapustimo Ljubljano in bolnišnico preselimo domov, v Vojašnico Vincenca Repnika v Slovenski Bistrici. Hvala podpolkovniku Skodiču, ki nam je dal ustrezen prostor.

Sledili so meseci usposabljanj in priprav na MEDEVAL. Maja pa »grande finale« – velika vaja pred preverjanjem, kjer je bila prvič vpoklicana cela bolnišnica. Junija je sledilo preverjanje po nacionalnem konceptu za ugotavljanje pripravljenosti in po metodi MEDEVAL. Na ugotavljanju preverjenosti so še posebno izpostavili zgledno urejene evidence usposabljanj, urejenost orožarne in dokumente za delo Role 2. Tudi če vsi rečejo, da je bil MEDEVAL mala malica, mi vemo, da smo vložili veliko truda, volje in energije. Temu primerni so tudi komentarji, ki si jih lahko ogledate celo na YouTube, kjer je glavni ocenjevalec ocenil, da Role 2 še nikoli ni bil v boljši kondiciji, tako kadrovske, materialne kot tudi procesne.

Vmes smo se maja udeležili še vaje ESD na Madžarskem. In potem, ko smo naredili MEDEVAL, priskočili jeseni na pomoč še ESD, da so lahko uspešno opravili SOFEVAL (naj nam ESD ne zameri naše samohvale).

Tudi po koncu ocenjevanja, ko so čestitke in pohvale o tem, kakšno energijo ima ta Role 2, kar deževali, nismo popustili. Na tekmovanju ekip nujne medicinske pomoči smo poleg petega mesta ekipe z zdravnikom posegli po najvišjem, prvem mestu, kar pomeni, da imamo v Role 2 najboljša reševalca na ravni Republike Slovenije za leto 2022.

Z julijem 2022 smo prevzeli vlogo vodilne države v Balkan Medical Task Force (BMTF) in za prvo usposabljanje BMTF smo bolnišnico spet selili. Tokrat za en teden na Počeki, na vajo Preskok. Čeprav smo se spraševali, zakaj je to potrebno, si upam trditi, da nas je ta naloga še bolj povezala in da smo postali še močnejši.

Maja 2022 je bila sprejeta nova kadrovska formacija, s katero smo končno ponovno dobili naše logistike, ki so nujni za vzdrževanje takega kompleksa, kot je Role 2. Čeprav včasih delujejo malce ležerno, pa vem, da jim je mar za

bolnišnico. Tisti, ki so v Role 2 že od začetka, jo poznajo do zadnjega vijaka, in kadar se pojavi kakšna napaka, strnejo glave, in če obstaja rešitev, jo bodo tudi našli. Včasih so te rešitve tudi precej domiselne. Bravo, fantje.

Če smo mislili, da si bomo v letu 2023 odpočili, smo se zmotili. Posodobiti in popraviti smo morali standardne operativne postopke BMTF. Organizirali smo vajo TTX BMTF, na kateri nismo bili zgolj vadeči, temveč so naši pripadniki celotno vajo organizirali, usmerjali in izvajali. Junija smo bili na taktični vaji BMTF in pohvalimo se lahko, da smo raven delovanja BMTF dvignili na novo, višjo raven. Oktobra pa nas čaka še MEDEVAL BMTF.

Vedno se udeležujemo različnih tečajev, na katerih naši pripadniki obnavljajo ali pa nadgrajujejo znanje. Tako smo se udeleževali tečajev PHTLS¹ in TCCC² v Severni Makedoniji in Švici, EMBI³ na Madžarskem, PECC⁴ v Nemčiji, MRMI⁵, ITLS⁶ in ALS⁷. Pri tem se lahko pohvalimo, da imamo v svojih vrstah kar nekaj inštruktorjev za MRMI in ITLS. Za tečaj EPALS⁸ pa se lahko pohvalimo, da je naš pripadnik edini inštruktor za ta tečaj v Slovenski vojski. Nekaj pripadnikov smo poslali na tečaj za oskrbo poškodovanih s kemično in biološko kontaminacijo ter tečaj zdravstvene oskrbe pri travmah v ZDA. Kirurge smo poslali na tečaj Live Tissue Training v Gradec. Letos pa se bodo poleg tečaja v Avstriji udeležili še tečaja kirurške oskrbe bojnih ran v Čikagu. Enega PPRS smo poslali na nadaljevalni tečaj za medicinsko osebje, eno pripadnico pa na tečaj letalske medicine v Nemčijo. Usposabljanja organiziramo tudi v okviru Role 2 – varna cepiva, hladna veriga, oskrba dihalne poti, uporaba novih ventilatorjev in druge opreme, priprave na nacionalno poklicno kvalifikacijo (NPK), ki so ga vsi uspešno opravili. Medicinsko osebje se redno usposablja v javnih zdravstvenih zavodih, v splošnih bolnišnicah in UKC. Naša pripadnica je ena izmed redkih, ki imajo opravljen tečaj Zavoda za transfuzijsko medicino.

Potem so tukaj še tečaj angleščine, tečaj za inštruktorje v Centru vojaških šol, tri pripadnice so se usposabljale za reševalke na smučišču, pridobivali smo C-kategorijo in licence za HMMWV. Ob dobavi nove logistične opreme smo se morali usposobiti v varni in pravilni uporabi. Naši pripadniki so uspešno končali tudi tečaj za desetnika, Šolo za podčastnike in usposabljanja za vojaške evidenčne dolžnosti.

Dosežki ne izostajajo niti na športnem področju – drugo mesto pri moških na Ljubljanskem maratonu (2022), prvo mesto ženske ekipno na teku Štatenberg (2022), tretje mesto ženske na vojaškem prvenstvu v patroljnim teku (2023) in do petega mesta moške ekipe na Brajnikovem memorialu je pomagala naša pripadnica. Vsako leto naš pripadnik sodeluje na svetovnem vojaškem šahovskem prvenstvu. Naš nekdanji pripadnik je z reprezentanco SV teklen na Portugalskem. Imamo pripadnika v nogometni reprezentanci SV. Udeležili smo se tekmovanja v malem nogometu, kjer smo bili najboljši ... navijači! Na dnevu odprtih vrat Vo-

jašnice Vincenca Repnika sodelujemo v kuhanju golaža in v letu 2023 je bil naš golaž najboljši, zasedli smo prvo mesto.

Ves čas smo izvajali tudi zdravstvene zagotovitve za potrebe enot SV. Nisem imela časa, da bi seštel, koliko je bilo enodnevnih ali dvodnevnih aktivnosti, bilo jih je veliko. Pokrivali smo precej tedenskih aktivnosti – tabore za otroke, tabor MO RS in mladi, študentski tabor, hokejski kamp, smučarske skoke, selekcije itn. Zdravstveno podporo smo zagotavljali na vajah Eagle Sokol, Rock Kleščman, Triglav Star, kar nekaj Air Weekov, Adriatic Strike. Ravno za zadnjo, v letu 2021, lahko trdimo, da bi bila precej okrnjena, če ne bi bilo nas in naših zdravnikov, ki so bili vpoklicani ravno med vajo. Pomagamo pa tudi Veterinarski enoti pri vzorčenju vode.

Se pa nismo samo usposabljali in podpirali vaje, temveč smo kot dober gospodar tudi počistili SKEV. Odpisali smo uničen drobn inventar ter zastarela in okvarjena osnovna sredstva. Na drugi strani pa smo prejeli kar nekaj nove medicinske in logistične opreme. S svojo opremo ravnamo zelo skrbno in vestno ter jo redno servisiramo, kalibriramo in vozimo na tehnične preglede. Na poveljniškem pregledu smo dokazali, da zelo dobro skrbimo tudi za svoja vozila.

Premično bolnišnico smo premaknili že tolikokrat, da niso zgolj posamezniki, ki vedo, kako potekata postavljanje in razstavljanje, temveč nam je že vsem poznan postopek. V zadnjih treh letih smo jo premaknili iz Maribora v Ljubljano, nato v Slovensko Bistrico, za vajo Preskok 2022 na Poček, pa spet v Slovensko Bistrico. Del bolnišnice smo januarja letos preselili v Planico, kjer smo podpirali svetovno prvenstvo v nordijskih disciplinah. Pogosti premiki so nam povzročili kar nekaj poškodb, ki smo jih morali letos sanirati, nekaj prek zunanjih izvajalcev, nekaj pa znajo tudi naši fantje sami. Da bi se izognili temu, da vedno nekaj iščemo, so si fantje iz starega kontejnerja kar sami uredili kontejnersko delavnico. Slovesno odprtje nas še čaka.

Vse to nam je uspelo ob zgolj treh manjših praskah na vozilih, in včasih se nam tako mudi, da to zaznajo tudi radarji.

Vendar mi ne skrbimo zgolj za strokovno znanje in materialno-tehnična sredstva, v enoti skrbimo tudi za prihodnje bojvnike, saj smo lani postali bogatejši za Adama, Tiana, Timija, Ivana Leva in Žaka.

Ja, takšna je naša bilanca, odkar smo skupaj. Verjetno je do zdaj vsem, ki tole berete, jasno, da sem izredno ponosna na svoja dekleta in fante, ki nizajo uspeh za uspehom. Včasih se vprašam, ali bomo zaspali na lovoričah uspehov. Kako trd in boleč bo naš padec, ko nečesa ne bomo dosegli? A zanimiv je bil komentar pripadnice, ki je rekla, da če si »v muvingu«, ne moreš pasti. Zato, moji dragi pripadniki Role 2, gremo naprej, z enakim tempom. Hvala vam za vaše delo, in srečno! ■

¹ Angl. *Pre-Hospital Trauma Life Support*.

² Angl. *Tactical Combat Casualty Care*.

³ Angl. *Emergency Management of Battlefield Injuries*.

⁴ Angl. *Patient Evacuation Coordination Cell*.

⁵ Angl. *Medical Response to Major Incidents*.

⁶ Angl. *International Trauma Life Support*.

⁷ Angl. *Advanced Life Support*.

⁸ Angl. *European Pediatric Advanced Life Support*.

5 ROLE 2BL

- 5 Vojaška premična bolnišnica se predstavi
- 7 Vpogled v logistično-tehnične lastnosti vojaške premične bolnišnice Role 2BL
- 8 Izvedba in organizacija premika Role 2BL
- 9 Premik Role 2BL

16 USPOSABLJANJE

- 16 Strokovna izobraževanja pripadnikov Role 2BL MTF
- 17 Najboljša reševalca leta 2022 prihajata iz Role 2 BL
- 18 Razvoj Role 2BL skozi pogled glavnega zdravstvenika

19 PROSTOVOLJNA POGODBENA REZERVNA SESTAVA

- 19 Prostovoljna pogodbeni rezervna sestava Vojaške zdravstvene enote
- 20 Od pripadnika pogodbene rezervne sestave do pripadnika stalne sestave Role 2BL
- 20 Pripadnik pogodbene rezervne sestave Vojaške zdravstvene enote že od samega začetka do danes
- 20 Mnenja in videnja pripadnikov pogodbene rezervne sestave

25 BALKAN MEDICAL TASK FORCE

- 25 Nagovor poveljnika BMTF
- 26 BMTF – Balkan Medical Task Force

31 IZPOSTAVLJENO

- 31 Zdrav duh v zdravem telesu – *Mens sana in corpore sano*
- 32 Zdravstvenik letalec (*flight nurse*)
- 34 Nagovor enotovne podčastnice Role 2

Vojaška premična bolnišnica se predstavi

Podpolkovnica Karmen Kralj, poveljnica Role 2BL, in vojaški uslužbenec XIII. r. Damjan Remškar, glavni zdravstvenik Role 2BL

Delo v vojaški bolnišnici Role 2BL poteka v različnih modulih in za njeno običajno delovanje je potrebno veliko več kot samo medicinski del. Medicinski del se začne, kadar pride do poškodbe ali obolenja.

Poškodovanega ali obolelega pripadnika pripeljejo do Role 2. Še preden k poškodovanemu pristopi zdravnik, moramo opraviti varnostni pregled. Zlasti pri množičnih incidentih rane niso le fizične, temveč ima nesreča tudi psihološki vpliv na vojaške in ne moremo predvideti njihovih odzivov, zato jim vzamemo orožje, razstrelivo, nože ali podobne predmete, ki se lahko uporabljajo kot orožje.

Oddelek za sprejem in koordinacijo opravi triažo, kajti ne glede na to, ali je bila triaža opravljena na bojišču ali na ravni Role 1, moramo opraviti sekundarno triažo, saj so med transportom lahko nastale spremembe.

Na sprejemu vsak pacient dobi številko, odpre se mu temperaturni list, ki ga bo spremljal ves čas v bolnišnici, in vsak modul bo zapisal zdravljenje, ki ga je poškodovani prejel. Na sprejemu se določi, kje bo poškodovani obravnavan. Življenjsko ogrožene takoj transportiramo v prostor za reanimacijo ali v operacijsko sobo. Življenjsko neogroženega pa po ambulantni obravnavi sprejmemo na oddelek za hospitalizacijo ali pa končamo obravnavo ali zdravljenje in je takoj odpuščen v svojo enoto oz. na delo. Če čas dopušča, bodo pripadniki modula, v katerem se pacient zdravi, zbrali in zapisali njegove stvari. Edino, kar bodo pustili ob njem, je njegova osebna zaščitna oprema (čelada, maska in taktični zaščitni jopič).

Role 2 je v bistvu kirurška bolnišnica, ki mora biti sposobna izvesti štiri večje in štiri manjše operacije na dan.

Pri množičnih nesrečah (MASCAL) se število poveča na dvanajst operacij. Kirurško osebje mora delovati skladno z načeli ATLS (angl. *advanced trauma life support*).

V vojaški bolnišnici kirurgi izvajajo t. i. *damage control surgery*, kar pomeni, da zdravniki opravijo potrebne operacije za ohranitev življenj vojakov, okončin (rok in nog), oči in življenjskih funkcij.

Ob kirurškem kontejnerju je kontejner za predoperativno (urgenco), kjer zdravimo življenjsko ogrožajoča stanja. Ekipa lahko izvaja reanimacijo in oživiljanje; lahko stabilizira vitalne funkcije in bolnike pripravi na operacije. Sodeluje in izvaja diagnostične ter terapevtske postopke. Ekipa urgence lahko samostojno izvaja osnovne krvne in ultrazvočne preiskave ter nekatere manjše kirurške posege.

Eden izmed kontejnerjev je namenjen intenzivni negi. Ima dve postelji, kjer lahko izvajamo intenzivno medicinsko obravnavo do šest ur. Po tem času je treba bolnike evakuirati na višjo raven. Intenziva se uporablja tudi kot soba za prebivanje bolnikov po zelo težkih in kritičnih kirurških posegih. Oddelek za intenzivno nego zdravi najtežje bolne in kot tak zahteva posebno opremo, pripomočke, zdravila in izkušeno osebje. Eden izmed bistvenih procesov je merjenje vitalnih znakov, ki vključuje krvni tlak (invaziven ali neinvaziven), srčni utrip in pulzno oksimetrijo, telesno temperaturo, nevro-

monitoring in bolečino. Zapisujejo stanje drenaže in diureze, transfuzijo krvi, odstotek kisika v vdihanem zraku, frekvenco dihanja, način ventilacije, gibanje črevesja, znati morajo oceniti stanje kože in tveganje za nastanek razjede zaradi pritiska. Bolnika opazujejo in ob poslabšanju stanja pravočasno ukrepajo. Vitalne znake je treba nepretrgano spremljati in zapisati vsako uro.

Role 2 ima lastno sterilizacijo. Steriliziramo lahko vse kirurške instrumente in drobno

opremo, ki jo uporabljamo v bolnišnici. Sterilizacijo trenutno posodabljam, da bo kos najsodobnejšim standardom, prav tako pa bo povečana njena zmožljivost.

V Role 2 lahko opravljamo tudi diagnostiko – rentgenske in laboratorijske preiskave. Imamo RTG-kontejner, ki je sicer malce ozek, kadar je treba poškodovanega na nosilih prinesiti na preiskavo, vendar so naše sestre in zdravniki tega že navajeni in se dobro znajdejo. Potem ko RTG-inženir opravi svoje delo, lahko zdravniki vidijo sliko na računalniku zunaj RTG-kontejnerja. Poleg tega imamo tudi prenosni RTG, ki ga lahko uporabimo kjer koli v bolnišnici, in C-lok, ki ga potrebujejo kirurgi pri nekaterih operacijah. Upoštevamo pravila in predpise glede sevalnih dejavnosti zaradi zmanjšanja izpostavljenosti sevanju, upoštevamo načelo ALARA (angl. *as low as reasonably achievable*) – tako nizko, kot je razumno dosegljivo. Rentgensko osebje ves čas nosi dozimetre sevanja.

Na nasprotnem delu bolnišnice je kontejner laboratorij, kjer lahko opravimo preiskave krvi in urina, ki jih potrebujemo na tej ravni zdravljenja. Ali če se pohvalimo, lahko naredimo še več, kot zahtevajo Natovi standardi. Edina stvar, ki je ne moremo narediti, so testi navzkrižnega ujemanja krvi, ki so potrebni za transfuzijo krvi. Laboratorij je v zadnjih dveh letih doživel veliko nadgradnjo in hkrati povečal nabor mogočih preiskav. Prav tako smo kupili laboratorijske naprave, s katerimi lahko opravljamo veliko preiskav ob pacientu na oddelku. Prav tako lahko spremljamo tudi faktorje strjevanja krvi med operacijo.

Bolnišnica ima tudi kontejner, ki se uporablja kot lekarniški depo. Tam hranimo medicinski potrošni material, zdravila, narkotike, cepiva in pri uporabi Role 2 bi tu shranjevali tudi kri in komponente krvi. Ravnanje s cepivi, narkotiki in krvjo zahteva po-

sebne postopke, hrambo na točno določeni temperaturi, ki mora biti nenehno nadzorovana, uporaba pa mora biti skrbno zapisana.

Slovenski Role 2 sicer nima posebej modula za delo v ambulantni, vendar to vseeno vzpostavimo z osebjem celotne bolnišnice. Kot smo omenili na začetku, v ambulantni pregledujemo in zdravimo življenjsko neogrožene paciente.

Pri MASCAL se v šotoru, kjer je ambulanta, vzpostavijo dodatne delovne postaje, kjer lahko ekipe začnejo zdravljenje. Vzpostavijo kanale, merijo in poskušajo stabilizirati vitalne znake ter pacienta pripravijo na nadaljnjo obravnavo.

Poleg ambulante je t. i. hospital, kjer imamo šest bolniških postelj. Število sicer lahko povečamo, vendar v Role 2 sledimo načelu *touch and go*, kar pomeni, da ob prihodu poškodovanega izvedemo stabilizacijo, opravimo potrebno zdravljenje, operacijo ali reanimacijo, nato pa ga pošljemo naprej – bodisi na višjo raven bodisi v enoto ali domov. Cilj je evakuirati vsakega poškodovanega v 72 urah ter ohraniti bolnišnico prazno in pripravljeno. Za potrebe evakuacije imamo v Role 2 šest vozil, od tega so tri z zdravnikom, tri pa z diplomiranim zdravstvenikom in tehnikom.

Vsak modul ima zelo sodobno opremo, ki je prilagojena vojski. Je bolj robustna in odporna proti vlagi, prahu in drugim poškodbam.

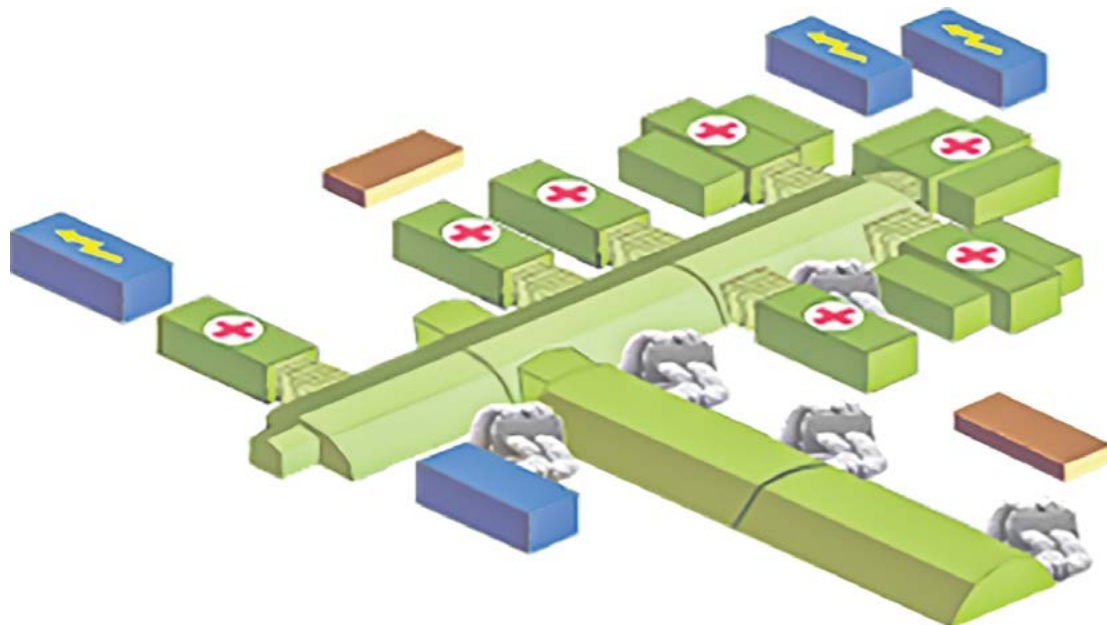
V bolnišnici nastajajo medicinski odpadki, ki so lahko kužni in ostri ali oboje. Zato morajo biti vzpostavljeni ustrezno zbiranje, skladiščenje in odlaganje na za to določenih mestih. Zahtevano je strogo upoštevanje pravil, ki zahtevajo, da se odpadki razvrščajo takoj na mestu nastanka, da se odvržejo v namenske plastične posode, zabojnike ali vreče, ki so označene s klasifikacijsko številko odpadka.

V Role 2 LAHKO rešimo in BOMO rešili naše vojake. Imamo diagnostična sredstva, imamo urgentne ekipe za reanimacijo, imamo kirurške ekipe, ki bodo naredile vsaj operacijo obvladovanja poškodb, imamo ekipo za intenzivno nego in nego na oddelku. In če ne moremo zdraviti vojakov v tej bolnišnici, jih bomo stabilizirali in evakuirali na višje ravni. ■

Vpogled v logistično-tehnične lastnosti vojaške premične bolnišnice Role 2BL

Majorka Mihaela Urbanc, namestnica poveljnice Role 2BL, in
štabni vodnik Jožef Ačko, poveljnik oddelka za podporo delovanja

Premična vojaška bolnišnica je kombinacija medicinskih in transportnih kontejnerjev ter večnamenskega šotorov. Je popolnoma opremljena z medicinskimi napravami, klimatsko-grelnimi napravami, na razpolago ima svoje agregate z električnim omrežjem ter cisterne za vodo z vodovodnim omrežjem. Značilno je neodvisno delovanje, ki ni vezano na okoliško infrastrukturo.

Premično bolnišnico je mogoče prevažati s tovornimi vozili, letali, železnico ali ladjami, kar omogoča preselitev na velike razdalje. Posamezni moduli so sestavljeni tako, da je mogoče delovanje celotne bolnišnice ali pa se lahko bolnišnica modularno pridodaja drugim zdravstvenim strukturam.

Za postavitve vojaške premične bolnišnice morajo biti izpolnjeni nekateri pogoji, in sicer je površina najmanj 65 × 65 metrov, površina mora biti utrjena, njen nagib pa je lahko največ tri stopinje.

Bolnišnica lahko deluje pri relativni vlažnosti največ 90 odstotkov pri 32 °C, v temperaturnem območju od -32 °C do +55 °C.

Zaradi vnaprej predvidenih dolžin električnih kablov, pa tudi drugih sistemov napeljav za odpadno in pitno vodo morajo biti položaji kontejnerjev in šotorov v natančnem medsebojnem razmerju, zato je za postavitve treba vedno najprej označiti (trajirati) postavitev.

Sestava premične bolnišnice

Bolnišnica je sestavljena iz kontejnerjev in šotorov.

MEDICINSKA SREDSTVA/OPREMA:

- trojni kontejner za operacijsko,
- trojni kontejner za predoperativo – urgenco,
- trojni kontejner za intenzivno nego,
- RTG-kontejner,
- kontejner laboratorij,
- kontejner depo lekarna,
- kontejner sterilizacija,
- povezovalni šotor,
- hospitalni šotor,
- pnevmatski šotor za izolacijo,
- sestavni del je tudi kontejner hladilnik, ki se uporablja kot mrtvašnica in je na posodo od URSZR.

LOGISTIČNA SREDSTVA/OPREMA:

- trije električni agregati 300 kW,
- kontejner električni transformator,
- dva kontejnerja za odpadne vode,
- kontejner s prečiščeno vodo,
- dve tuširnici,
- osem skladiščnih kontejnerjev,
- kontejner delavnica,
- šest pnevmatskih šotorov za osebje,
- grelniki in klime (11 + 11),
- TK-kontejner. ■

Izvedba in organiziranje premika Role 2BL

Role 2BL v svoji sestavi nima ustreznih transportnih zmogljivosti za premik. Zmogljivosti za premik zagotavlja nadrejeno poveljstvo.

Premik se deli na neposredne priprave in izvedbo. Med pripravami poveljstvo Role 2 tesno sodeluje z enoto, ki bo izvedla premik. K sodelovanju se povabi tudi skupina za koordinacijo premikov (SKP).

Pred premikom se izvede izvidovanje območja delovanja in ustrezno pripravi teren. Premik se lahko izvede s predhodnico in nato glavnino. Lahko pa se premakne tudi celotna bolnišnica v enem sklopu.

Načrtujeta se število in vrsta vozil za premik, glede na to, kateri elementi bolnišnice se premikajo (premakne se lahko celotna bolnišnica ali zgolj posamezni moduli/zmogljivost). Prilagodita se število pripadnikov za izvedbo naloge in časovnica.

Bolnišnica se mora pospraviti in pripraviti za premik v 72 urah. Sledi premik na območje delovanja. Bolnišnica se mora postaviti v delovni položaj in ponovno pripraviti za delovanje v 72 urah.

Za premik celotne bolnišnice potrebujemo:

- 25 tovornih vozil za prevoz kontejnerjev,
- dve tovorni vozili s prikolico (BARTOJA),
- avtodvigalo,
- tri terenska vozila,
- dve vozili s ponjavo za prevoz tovora,
- tovorno vozilo za zveze.

Do zdaj je bila mobilna bolnišnica postavljena na teh lokacijah:

1. 2005 – postavljena v bolnišnici Murska Sobota v Rakičanu,
2. 2007 – prestavljena v Vojašnico generala Maistra,
3. 2009 – Cerklje ob Krki, vaja Svizec,
4. 2012 – postavitve na Jesenicah, pomoč Splošni bolnišnici Jesenice med prenovo njihovega urgentnega centra,
5. 2014 – Jesenice, delovanje urgence Splošne bolnišnice Jesenice,
6. 2016 – Cerklje ob Krki, vaja IR16,
7. 2016 – premik v Vojašnico generala Maistra,
8. 2020 – premik v Vojašnico Edvarda Peperke, covid,
9. 2022 – premik v Vojašnico Vincenca Repnika,
10. 2022 – premik na Počuk in vrnitev v Vojašnico Vincenca Repnika v okviru vaje Preskok z namenom kolektivnega usposabljanja BMTF,
11. 2023 februar – nordijsko svetovno prvenstvo v Planici in vrnitev v Vojašnico Vincenca Repnika.

Kako potekata pospravljanje in postavljanje bolnišnice, si preberite in oglejte v naslednjem članku. ■

Premik Role 2BL

Podpolkovnica Karmen Kralj, poveljnica Role 2BL, in majorka Mihaela Urbanc, namestnica poveljnice Role 2BL

Skladno s standardi, ki veljajo za vojaško premično bolnišnico Role 2, imamo 72 ur časa, da jo pospravimo in pripravimo za premik, ter na območju delovanja ponovno 72 ur časa, da jo postavimo v delovni položaj in je operativna.

In kako vse skupaj poteka? Medtem ko logistiki odstranjujejo in pospravljajo električno ter vodovodno omrežje in informatiki pospravljajo komunikacijsko-informacijsko opremo, morajo medicinci v kovčke pospraviti občutljive medicinske aparature in kovčke pravilno pospraviti in pričvrstiti v kontejnerje.

Oprema, ki je ni mogoče zložiti v medicinske kontejnerje, se skrbno in z veliko mero smiselnega pakiranja, ki izkoristi vsak razpoložljiv prostorček, pospravi v transportne kontejnerje in mrtvašnico.

Sledita podiranje in pospravljanje šotorskega dela.

Ko so pospravljena zelena (zunanja) platna, se lotimo še notranjih platen in konstrukcije

Sledijo zunanja priprava in spuščanje kontejnerjev ter pospravljanje tal. Ko je vse naloženo na tovarnjake, smo pripravljeni na premik.

Na novi lokaciji pa v nasprotnem vrstnem redu.

Potrebujemo prostor, velik najmanj 65 × 65 metrov. Izkušnje kažejo, da z drugimi kontejnerji in logističnimi sredstvi zavzamemo malce večji prostor kot navedeno. Prostor mora biti raven, največji naklon je tri stopinje, podlaga mora biti dobro utrjena.

Na tla narišemo tloris postavitve. Prvi so na vrsti medicinski kontejnerji. 670. logistični polk nam jih postavi na pravo mesto, mi pa jih zniveliramo.

Med kontejnerji se postavi konstrukcija za tla. Tisti, ki radi zlagate sestavljanko, bi vam bil ta del postavljanja všeč, saj je treba zložiti in pričvrstiti ogromno plošč.

Na vrsti je ogrodje za šotorski del. Ta se postavi v obliki črke L in tvori osrednji šotor, ki povezuje kontejnerje ter šotor za triažo in hospital.

Čas je, da napnemo notranja (bela) platna.

Medtem ko del ekipe še vedno vleče bela platna čez konstrukcijo, druga ekipa že začne pripravljati izolacijske folije.

Sledijo zelena, zunanja platna.

Zdaj je kontejnerje treba povezati s šotorom in postaviti prehode.

Pripeljemo, postavimo in povežemo še hladilno-grelne elemente.

Tako! Zunanji del je končan, sledi urejanje notranjosti. Razpeljati je treba elektriko, vodo, ogrevanje in računalnike.

Preden prinesemo in postavimo opremo bolnišnice, kontejnerje očistimo.

Ko nas priključijo v električno, vodovodno in informacijsko omrežje, smo pripravljeni za delovanje. O tem, kaj zmoremo, kako vas lahko v bolnišnici oskrbimo, pa v naslednjem članku. ■

Strokovna izobraževanja pripadnikov Role 2BL

Višja vodnica Andreja Črešnik, podčastnica specialistka srednja medicinska sestra/tehnica zdravstvene nege

Pripadniki Role 2BL stalne in prostovoljne pogodbene rezervne sestave Vojaške zdravstvene enote se poleg osnovne uradne izobrazbe, ki jo nekateri pripadniki pridno nadgrajujejo na srednješolski, univerzitetni in podiplomski ravni, strokovno izpopolnjujejo tudi na specialističnem področju.

Večina zdravstvenega kadra v Role 2BL ima opravljeno nacionalno poklicno kvalifikacijo reševalca (srednja stopnja izobrazbe) in nujno medicinsko pomoč (diplomirane medicinske sestre in zdravstveniki). To jim omogoča kompetentno delo na reševalnih postajah in v urgentnih centrih javnih zdravstvenih zavodov ter delo na civilno-vojaških prireditvah in aktivnostih. Prav tako se redno mesečno, če naloge dovoljujejo, usposablja po strokovnih področjih v javnih zdravstvenih zavodih.

Pripadniki se morajo za svoje vsakodnevno delo v premični bolnišnici Role 2BL tudi redno strokovno izpopolnjevati in usposablja iz obveznih vsebin, ki jih določa Zbornica zdravstvene in babske nege Slovenije, pa tudi po svojem strokovnem področju, ki ga opravljajo v bolnišnici.

Udeležujejo se tečajev in usposabljanj doma in v tujini. Naj predstavim nekaj tečajev, ki so jih naši pripadniki uspešno, če ne celo odlično opravili.

Večina pripadnikov ima opravljen tečaj varne vožnje, ki je nujen za varne prevoze obolelih in poškodovanih ter je del naših vsakodnevnih aktivnosti. Opravljeno usposabljanje iz varnega cepljenja in hla-

dne verige v sodelovanju z Nacionalnim inštitutom za javno zdravje Slovenije nam omogoča strokovno ravnanje s cepivi in izvajanje varnega cepljenja, kar smo s pridom uporabili v epidemiji covid.

Pripadniki imajo opravljene tudi mednarodne tečaje za obvladovanje množičnih (angl. *Medical Response to Major Incidents – MRMI*) in kemijskih množičnih nesreč, tehnično reševanje, tečaj reševalca na smučišču ter AMULAŽE – izdelava in modeliranje umetnih ran, ki jih s pridom uporabljamo pri vajah doma in v tujini. Ta »umetniška« delo pripadnikov so deležna veliko občudovanj in pohval domačih in tujih udeležencev ter gostov vaj.

Tečaj ITLS (angl. *International Trauma Life Support Advanced Course oz. Basic Course*) se izvaja v sodelovanju z ITLS Slovenije in Slovenske vojske, ki tudi logistično podpira tečaj. V ta sklop spada tudi ITLS Military, ki so mu pridodani vojaški postopki in vsebine. ITLS Pediatric je namenjen pripadnikom, ki veliko sodelujejo z javnimi zdravstvenimi zavodi, in je usmerjen na obravnavo otrok. Ravno pri tem tečaju (ITLS) je nekaj naših pripadnikov uspešno opravilo tudi tečaj za inštruktorje in širi svoje bogato znanje znotraj organizacije in tudi v civilnem okolju.

Tečaji, kot so ALS (angl. *Advanced Life Support*), EPAS (angl. *European Paediatric Advanced Life Support*), ATCN (tečaj dodatnih postopkov zdravstvene nege pri obravnavi ogroženega poškodovanca), so na zahtevnejši stopnji. Pohvalimo se lahko, da imamo tudi pri teh tečajih usposobljene pripadnike inštruktorje.

Pohvalila bi tudi pripadnika, ki imata opravljeno usposabljanje za izvajanje helikopterske nujne medicinske pomoči in sodelujeta s pripadniki iz civilnih zdravstvenih ustanov ter 15. polkom vojaškega letalstva. To poslanstvo opravljata z vso vnemo in srčnostjo.

Usposabljanja in tečaji se večinoma izvajajo v Sloveniji, nekaj tečajev pa so naši pripadniki obiskali in opravili v tujini, in sicer: NATO Patient Evacuation Coordination Cell (PECC) v Nemčiji; Trauma Nursing Care Course v ZDA; Medical Management of Chemical and Biological Casualties Course (MM-CBC) v ZDA; Tactical Casualty Care for Military Medical Personnel (TCCC-MP) v Severni Makedoniji in Švici; Prehospital Trauma Life Support (PHTLS) v Severni Makedoniji; Emergency Medical Management of Battlefield Injuries Course (EMBI) na Madžarskem in številni drugi. Teh tečajev so se udeležili tudi pripadniki prostovoljne rezervne sestave Vojaške zdravstvene enote. ■

Najboljša reševalca leta 2022 prihajata iz Role 2BL

Vojaška uslužbenka IX. r. Aleksandra Pristovnik, vodja oddelka Role 2BL, in naddesetnik Simon Tašič, vojak specialist srednja medicinska sestra/tehnik zdravstvene nege

Septembra 2022 se je ekipa Role 2 BL, ki sta jo sestavljala vojaška uslužbenka Aleksandra Pristovnik in naddesetnik Simon Tašič, udeležila strokovnega izobraževalnega tekmovanja nujne medicinske pomoči Rogla 2022.

Priprave na tekmovanje so potekale v sklopu usposabljanja pripadnikov Role 2 BL. Obsegale so pripravo opreme in materialov za nujno medicinsko pomoč. V drugem delu sta izvajala postopke pristopa k internističnemu, travma, pediatričnemu pacientu in porodnici. Tekmovanje se je začelo 15. septembra 2022 in je potekalo tri dni na Rogli in v okolici.

Prvi dan so potekali kratki scenariji, ki so trajali po pet minut. V teh scenarijih sta se morala dokazati v poznavanju opreme, ki se uporablja za nujno medicinsko pomoč, v pripravi in redčenju zdravil, poznavanju in snemanju 12-kanalnega EKG-zapisa, imobilizaciji poškodovanih in spretnostih veščin iz nujne medicinske pomoči.

Drugi dan so potekali daljši, desetminutni scenariji. Ti so bili zahtevnejši kot v prvem dnevu. Potekali so ves dan in se zavlekli do naslednjega jutra. Skupaj sta reševala 15 scenarijev. V njih sta oskrbovala poškodovane osebe, obbolele osebe, porodnico na terenu, oskrbela novorojenčka, koordinirala množično nesrečo, prikazala dodatne postopke oživljanja, oskrbela poškodovane in obbolele otroke, hudo opečene paciente. Vsaka ekipa pa je morala rešiti tudi zelo zahteven medicinski test. Po izjavi vojaške uslužbenke Aleksandre Pristovnik sta ravno v tem delu tekmovanja naredila razliko proti drugim ekipam, saj so bili scenariji izjemno zahtevni, sprejemati je bilo treba hitre in pravilne odločitve v zelo stresnih situacijah.

V tretjem dnevu tekmovanja se je vseh 24 sodelujočih ekip pomerilo v primarni in sekundarni triaži, ob koncu pa je še vsaka ekipa morala oskrbeti poškodovanca množične nesreče. Naddesetnik Tašič pove, da v zadnjem dnevu nista imela niti najmanjših težav z delom na točkah, saj v Role 2BL veliko pozornosti namenimo usposabljanju na področju množične nesreče, kamor spadajo primarna, sekundarna triaža in drugi postopki, ki jih je treba upoštevati v taki situaciji.

Po koncu tretjega dne je sledila sklepna prireditev, kjer sta bila naša pripadnika razglašena za najboljša reševalca na izobraževalnem tekmovanju iz nujne medicinske pomoči na Rogli. Simona in Aleksandro pa so ocenjevalci povabili, da skupaj z vojaškim uslužbencem XIII. razreda Damjanom Remškarjem, glavnim zdravstvenikom Role 2BL, v letu 2023 sodelujeta pri pripravi in ocenjevanju enega izmed zahtevnejših scenarijev.

Naša pripadnika sta na koncu povedala, da je udeležba na tem tekmovanju neverjetna izkušnja in priložnost, da pridobiš dodatno znanje, ki ga boš uporabljal pri svojem delu. Drugim bi priporočila, da se dogodka na Rogli udeležijo, saj lahko veliko pridobijo, nič pa ne morejo izgubiti. Na koncu sta še povedala, da se zahvaljujeta vsem pripadnikom Role 2BL, da so sodelovali pri usposabljanju, zlasti poveljnici podpolkovnici Karmen Kralj, ki je ves čas skrbela, da so urjenja in priprave na tekmovanje potekali nemoteno. ■

Razvoj Role 2BL skozi pogled glavnega zdravstvenika

Vojaški uslužbenec XIII. r. Damjan Remškar, glavni zdravstvenik Role 2BL

Kot pripadnik prostovoljne pogodbenne rezervne sestave (PPRS) sem se Role 2LM pridružil leta 2010. Bil sem zaskrbljen, kako bom usvojil znanje, potrebno za delo v oddelku za triažo in predoperativo. Ko sem bil prvič v kontejnerju, se kar nisem mogel načuditi,

kaj vse je v njem in kako ga je treba pripraviti za delo in transport. Z veseljem sem pri vojaških aktivnostih sodeloval kot pripadnik PPRS. Leta 2017 sem se zaposlil v Slovenski vojski kot pripadnik stalne sestave na delovno mesto glavnega zdravstvenika Role 2LM. Šele takrat sem se zavedel, kako veliko je treba postoriti za vzdrževanje operativnosti take zmogljivosti.

Role 2LM je naenkrat postal ena izmed enot, opredeljenih v ciljih zmogljivosti. S sodelavci smo se morali hitro prilagoditi na visok tempo usposabljanja in pripravljanja za operativne naloge. Zaradi dotrajanosti smo začeli priprave na obnovo logistične in medicinske opreme v Role 2LM. Zaradi dodeljenih nalog smo se morali tudi kadrovsko okrepiti. Dobili smo kar nekaj novih sodelavcev stalne sestave (in jih na žalost nekaj tudi izgubili), prav tako smo se popolnili s pripadniki PPRS in dobili veliko nove opreme.

Smo tudi del Balkanskih namenskih medicinskih sil (BMTF), kar za nas pomeni dodatne izzive in nove priložnosti za sodelovanje in delovanje v mednarodnem okolju.

Vse to je pomenilo, da moramo usposobiti »nove« pripadnike in dousposobiti »stare« ter vse skupaj povezati v enoten kolektiv. Začeli smo se usposabljati iz vojaških, zdravstvenih in logističnih veščin. Pripadniki smo spoznavali elemente Role 2 in se urili iz različnih postopkov. Sestaviti Role 2 in ga premakniti naenkrat ni več nekaj nemogočega. V preteklih letih smo ga kar nekajkrat premaknili in ugotovili, koliko usklajenega dela več enot je potrebno, da lahko Role 2 premaknemo na drugo lokacijo. Udeležujemo se usposabljanj v Sloveniji in tujini. Tako danes dvigamo raven usposobljenosti, da bi lahko pomagali pripadnikom Slovenske vojske in državljanom Slovenije, če bi bilo treba.

Med epidemijo covid-19 smo bili aktivirani za pomoč zdravstvu. Role 2 smo najprej premaknili v Ljubljano, kjer bi lahko pri hudem poslabšanju epidemiološke slike sprejeli obolele, ki niso življenjsko ogroženi in bi potrebovali bolnišnično zdravljenje. Na srečo do tega ni prišlo. Javnim zdravstvenim zavodom smo posodili opremo in z zdravstvenim kadrom sodelovali pri oskrbi obolelih v javnem zdravstvenem sistemu. Covid-19 je bil preizkušnja tudi za celotno Vojaško zdravstveno enoto.

Danes smo postali sodobno opremljena premična vojaška bolnišnica z dobro usposobljenim kadrom, ki nam ga zavidajo marsikatera bolnišnica. Vse to pa ne bi bilo mogoče brez motiviranih pripadnikov Role 2BL in podpore vodstva Slovenske vojske, ki nam omogoča usposabljanje in popolnjevanje s kadri in opremo za naše delovanje. ■

Prostovoljna pogodbeni rezervna sestava Vojaške zdravstvene enote

Vojaški uslužbenec XIII. r. Damjan Remškar, glavni zdravstvenik Role 2BL

Vojaška zdravstvena enota poleg redne sestave za svoje delovanje potrebuje tudi pripadnike prostovoljne pogodbene rezervne sestave (PPRS). Ti popolnujejo delovna mesta predvsem kot zdravstveni delavci, imamo pa tudi nekaj takih, ki svoje naloge opravljajo v logističnem vod. Vojaška zdravstvena enota ima trenutno 79 pripadnikov PPRS, oktobra pa se nam bo pridružilo še petnajst novih.

Pripadniki PPRS v Vojaški zdravstveni enoti imajo opravljeno temeljno vojaško strokovno in še dodatno specialistično usposabljanje, da lahko opravljajo svoje delo. Tako kot pripadniki stalne sestave morajo tudi pripadniki PPRS za opravljanje nalog vsako leto opraviti redne letne vsebine, ki obsegajo letni strelski test in splošne vojaške veščine. To redno letno usposabljanje traja štiri dni in poteka čez cel dan. Poleg tega se udeležujejo vojaških vaj, na katerih sodelujejo pri zdravstvenih zagotovitvah, ki jih Vojaška zdravstvena enota izvaja za druge enote SV.

Pripadnike PPRS Vojaške zdravstvene enote pa lahko srečate tudi v drugih enotah, saj s svojim znanjem sodelujejo pri nalogah (v 430. mornariškem divizionu, Enoti za specialno delovanje).

Pripadniki PPRS letno opravijo do trideset dni vpoklicev, nekateri tudi več, saj sodelujejo tudi pri drugih aktivnostih in izobraževanjih ter usposabljanjih doma in v tujini.

Pripadniki PPRS, ki predstavljajo medicinski kader, so zdravstveni delavci, ki specifične naloge, ki jih opravljajo v Vojaški zdravstveni enoti, opravljajo tudi pri vsakodnevem delu pri svojem delodajalcu. Tu najdemo zdravnike različnih specialnosti (kirurge, anesteziologe, urgentne zdravnike, splošne zdravnike), diplomirane medicinske sestre in tehnike zdravstvene nege, ki svoje delo opravljajo na

različnih področjih (anestezija, operacijska dejavnost, sterilizacija, intenzivna terapija, urgencia, reševalna služba, bolnišnični oddelki), pa tudi zdravstvene sodelavce na področju slikovne diagnostike, laboratorijske in lekarniške dejavnosti.

Vsi ti so nepogrešljivi tudi pri aktivaciji Role 2BL, saj brez njih bolnišnica ne more delovati, ker v svoji stalni sestavi nimamo vsega nujnega zdravstvenega kadra. S popolnjevanjem zdravstvenega kadra v PPRS trenutno nimamo težav, saj vlada veliko zanimanje.

Delo s pripadniki PPRS zahteva tudi veliko usklajevanja in načrtovanj, saj je letne vpoklice treba načrtovati do konca oktobra za naslednje leto in jim poslati razpored prek izpostav za obrambo.

Pripadniki PPRS se usposabljanj z veseljem udeležujejo, saj jim vojaško življenje pomeni spremembo rutine v vsakodnevnem delu. Ali kot je dejal eden izmed naših PPRS: »Zame so vsak vpoklic počitnice, saj mi ni treba razmišljati o ničemer, celo to, kako naj bom oblečen, mi povejo.« ■

Od pripadnika rezervne sestave do pripadnika stalne sestave Role 2BL

Vojaški uslužbenec IV. r. Matej Legenič, manipulant z zdravstvenimi sredstvi v MLOGV VZE

Kar nekaj časa je trajalo, da sem začel pisati te vrstice. V zadnjih letih se nam je zgodilo marsikaj, kar želimo pustiti za seboj. V mislih imam predvsem čase koronskih omejitev. Tako se je tudi začela zgodba moje redne zaposlitve v Slovenski vojski. Ampak ne prehittevajmo. Gremo kar na začetek te zgodbe.

Že kot mladenič sem leta 1996 šel služiti domovini kot nabornik, točneje v 11. bataljon za zveze, kjer sem preživel sedem mesecev znoja, truda in neprespanih noči, kar je del vojaškega življenja. Ampak kar nam ostane v spominu, sta nepozabno tovarištvo s soborci in prijateljstvo do konca življenja. Predvsem pa smo se v teh mesecih iz golobradih mladeničev prelevili v odrasle moške, vsaj tako smo se počutili ob vrnitvi v civilno življenje.

Z leti se je želja po vojaškem življenju večala, zato sem se leta 2009 pridružil prostovoljni pogodbeni rezervni sestavi (PPRS). Tukaj se začelja moja pot v Role 2. S cmokom v grlu in občutkom vznemirjenja smo se septembra tega leta z nekaj novimi soborci pridružili enoti in se takoj vpeli v proces dela, saj je bil čas priprav na veliko novembrsko vajo Svizec 2009. Lahko si samo predstavljate naše vznemirjenje in občutke.

Ampak ob pomoči soborcev in poveljnikov smo hitro preživeli začetno tremo.

Vajo smo uspešno prestali, poželi zmage kot kolektiv in že čakali nove vpoklice, kjer smo lahko pozabili na vsakdanjo rutino in počeli nekaj novega ter drugačnega kot v svojih civilnih službah.

Tako so leta minevala, pogodbe so se podaljševale in prekinjale. Naša družina Role 2 pa je rasla in se izpopolnjevala. Predvsem pa je postala odlično usposobljena enota, mešanica pripadnikov stalne in pogodbene rezervne sestave. Sam sem svoje pridodal kot vezist enote in del logistike, kjer dela nikoli ne zmanjka.

Tako smo prispeli v čas korone, ko se je zgodilo zapiranje javnega življenja in s tem tudi kavarn, kjer sem bil zaposlen kot gostinski delavec. Kar naenkrat sem pristal na zavodu za zaposlovanje in začel razmišljati, kako naprej.

Čisto po naključju smo s poveljujočimi enote dobili zamisel, da se za določen čas pridružim enoti. Leto dni sem opravljal vojaško službo v miru. Ker je prvo leto minilo prehitro, smo služenje podaljšali še za eno leto, ker mi je bilo delo všeč, in že sem začel premlevati idejo, da se zaposlim za stalno. Beseda je dala besedo in začel se je proces zaposlitve. Verjetno se nikoli ne bom mogel dovolj zahvaliti vsem vpletenim v ta proces, saj so vložili ogromno truda in časa, da smo izpeljali to zaposlitev.

Tako sem z letošnjim 1. majem postal pripadnik stalne sestave Slovenske vojske kot nižji vojaški uslužbenec.

Z optimizmom in vznemirjenjem zrem v prihodnost, v pričakovanju novih doživetij z ekipo Role 2. ■

Pripadnik prostovoljne pogodbene rezervne sestave že od samega začetka do danes

Vojak Boštjan Polenčič, pripadnik prostovoljne pogodbene rezervne sestave

Moja pot v Role 2 se je začela leta 2008, ko sem bil naključno povabljen k sodelovanju v enoti. Tistega leta sem vložil vlogo za rezervno sestavo Slovenske vojske, da bi sodeloval kot voznik. Imel sem vse vozniške kategorije. Nekega dopoldneva so me poklicali z uprave za obrambo in me vprašali, ali bi sodeloval v enoti, ki jo popolnjujejo in sestavljajo, pa tudi profil izobrazbe da se sklada z njihovimi potrebami. Zaposlen sem kot voznik reševalnega vozila v Centru za nujno medicinsko pomoč Maribor. Privolil sem v ponujeno, saj sem videl nov izziv.

Leta 2009 smo začeli usposabljanja, nekateri so morali opraviti temeljno vojaško strokovno usposabljanje, nekateri smo imeli odslužen vojaški rok. Skozi leta smo se urili, včasih bolj, včasih tudi manj uspešno. Ko je bilo obdobje zakona za uravnoteženje javnih financ (ZUJF), pa smo opravili zgolj obvezne vsebine enkrat letno.

Leta 2016 so me pridodali v motorizirano bataljonsko bojno skupino, kjer sem spoznal nekoliko več vojaškega urjenja. Pridobil sem zanimive izkušnje in vojaško znanje, ki jih s pridom izkoriščam tudi v zasebnem življenju.

S prihodom majorja Boruta Lončariča se je začelo obdobje, ki ga lahko imenujemo razcvet Role 2. Ko so se mu pridružili še vojaški uslužbenec Damjan Remškar, praporščakinja Maja Fišnar in na koncu podpolkovnica Karmen Kralj, je Role 2 dobil krila v svojem razvoju in strokovnosti. Skupaj s pripadniki stalne sestave se je ustvarilo enotno jedro, ki se usposablja in nadgrajuje svoje znanje po medicinski in vojaški stroki.

Zase lahko rečem, da sem vesel in ponosen, da sem pripadnik Role 2, prav tako pa tudi hvaležen vojski, ki mi je skozi vsa leta omogočila osebno rast in razvoj na vseh življenjskih ravneh. Zavedam se odgovornosti in predanosti enoti, zavedam pase tudi pomena naše enote.

Upam, da bo enota še naprej delovala s takšnim zagonom, kot ga ima, in da bo ekipa ostala tako enotna, kot je trenutno, saj v vseh letih nikoli nismo bili na tako visoki ravni. ■

Mnenja in videnja pripadnikov prostovoljne pogodbene rezervne sestave

VU XIII. r. Janko Dolinar, dr. med. O priključitvi prostovoljni pogodbeni rezervni sestavi sem začel razmišljati že kmalu po izkušnji z Natove mirovne misije v Sarajevu leta 2000. Takrat smo Slovenci delovali v dveh ambulantah Role 1. Ambulanta je bila namenjena zdravstveni oskrbi poveljstva Sfor. Delo je bilo zelo podobno mojemu vsakdanjemu delu v ambulanti splošne oziroma družinske medicine in nujni medicinski pomoči, vendar v drugačnih okoliščinah in brez velikokrat odvečne in ne-

potrebne administracije. Sedanje delo pripadnika PPRS na zdravstvenih zagotovitvah na terenu mi kljub nevsakdanjim nevarnostim ponuja odklop od vsakdanjega rutinskega dela, ki velikokrat vodi v izgorelost.

VU X. r. Jakob Klenovšek, dipl. m. s. Lahka premična bolnišnica Role 2BL je enota, v kateri prevladujejo timski duh, kolegialnost in strokovnost. Usposabljanja so na zelo visoki ravni, vsako sem končal z veliko novega znanja in novimi prijatelji. V čast in ponos mi je, da sem lahko pripadnik te enote.

VU XIII. r. Rok Ravnikar, dr. med. Osebno mi je pomembna izkušnja osnovnih vojaških veščin, pravil preživetja v naravi in orientacije. Hkrati gre za pomembno civilno-vojaško sodelovanje – spoznavanje zmogljivosti in možnosti, ki jih lahko vojska ponudi civilnemu delu, če bi bilo treba. Mi prinašamo specifično strokovno znanje, vojska izkušnje z delom na terenu in v izrednih okoliščinah, torej v časih, ko so nastanitve, kadri in zmoglosti komunikacije omejeni.

VU X. r. Saša Rosič, dipl. m. s. Po obveznem služenju vojaškega roka si nisem mislil, da bom še kdaj oblekel vojaško uniformo. Prihod v PPRS mi tako dokazuje, da je naša pot nepredvidljiva. Hkrati mi je Vojaška zdravstvena enota ponudila možnost spoznati enkratne kolege in kolegice iz celotne Slovenije. Pozitivno sem presenečen tudi nad pripadniki stalne sestave, saj vseskozi delujemo kot eno. Skratka, odlična izkušnja.

VU XIII. r. Metka Križič, dr. med. Na začetku mi je bilo delovanje bolnišnice Role 2BL le bežno znano. Z usposabljanji, na katerih ne manjka dobre volje, vse bolj vidim pomembnost vseh sodelujočih v delovanju premične bolnišnice Role 2BL. Navdušuje me, kako lahko z dobro organiziranostjo delujemo v oskrbi pacientov in tako v kratkem času na majhni površini bolnišnice kakovostno oskrbimo dano število pacientov. Kar pa ne bi bilo izvedljivo brez motiviranih in prilagodljivih posameznikov, ki stalno sodelujejo med seboj, ne glede na to, ali gre za pripadnike stalne sestave ali pa za rezerviste. Upam, da bom lahko del teh izkušenj iz delovanja v Role 2BL prenesla tudi v delovanje v javnem zdravstvenem sistemu in probleme spremenila v izzive.

VU XII. r. Maja Šubelj, dr. med. Pripadnica PPRS Vojaške zdravstvene enote sem že vrsto let in delujem kot zdravnica. Tukaj sem spoznala številne kolege, ki poleg svojega rednega dela svoje znanje in izkušnje posredujejo kot pripadniki PPRS v okviru rednih usposabljanj, vaj in terenskih posredovanj zdravstvene oskrbe doma in nekateri tudi v tujini. Izkušnje in znanje pa kot pripadnica PPRS koristno uporabim tudi v okviru delovanja znotraj zdravstvene mreže, zlasti na področju preprečevanja in obvladovanja javnozdravstvenih groženj ter nalezljivih bolezni.

VU XIII. r. Radoš Vidmar, dr. med. Kot pripadnik PPRS Vojaške zdravstvene enote imamo vsakoletna usposabljanja delovanja v mobilni bolnišnici Role 2. Poleg tega se dodatno usposabljam tudi na mednarodno priznanih tečajih oz. kirurških delavnicah. Tu pridobljeno znanje nam pomaga tako pri kliničnem delu v naši redni službi kot tudi pri medicinskovojaškem delu kot PPRS.

VU X. r. Igor Stojanović, dipl. m. s. Petnajst let skupnih izzivov, usposabljanj in vaj ... pridobljenega veliko novega znanja in izkušenj ... nepozabnih trenutkov ... nova poznanstva in prijatelji ... vedno in povsod s ponosom Role 2BL.

VU V. r. Peter Novak, tehnik zdravstvene nege Slovenska vojska mi osebno pomeni možnost pridobivanja dragocenega znanja in izkušenj, ki se lahko uporabljajo na različnih področjih mojega življenja. S sodelovanjem v Slovenski vojski se odpirajo priložnosti za izkušnje, ki jih drugače ne bi mogel doživeti, kot so vojaške vaje, usposo-

bljanja in sodelovanje z zavezniškimi silami. Vojaška služba mi omogoča spoznavanje novih ljudi in vzpostavljanje prijateljstev z enako mislečimi posamezniki, s katerimi delimo skupna zanimanja in vrednote. Biti del Slovenske vojske pomeni, da prispevam k obrambi in varnosti Slovenije, kar se mi zdi pomembno in plemenito poslanstvo. Vojaška služba predstavlja tudi pomemben del mojega življenja, ki me oblikuje kot posameznika, razvija moje veščine in sposobnosti ter me uči discipline, odgovornosti in vztrajnosti.

VU X. r. Jure Noč, dipl. m. s. Role 2 Ime, enota, institucija, ki mi je nekako spremenila potek življenja. Pred skoraj dvema desetletjema sva z dr. Robertom Carotto prevzela bolnišnico Role 2 v Nemčiji. Takrat še kot pripadnik stalne sestave Vojaške zdravstvene enote. Na ustanovnem zboru 2018 nas je bilo manj kot trideset pripadnikov PPRS in stalne sestave. Od takrat se je veliko spremenilo, enota je rasla, mi smo se postarali, spomini so ostali. Mlade zamisli, mladi pripadniki nadaljujejo delo, ki smo ga takrat opravili pripadniki PPRS z neprecenljivo pomočjo fantov iz logističnega oddelka. Vaje, certifikacije, srečanja, delo s pripadniki sanitete različnih vojsk pa so zmeraj potrdili moje mnenje, da smo najboljša sanitetna enota na svetu. S to enoto upam iti na kateri koli konec sveta. Če gledam v preteklost, pa nam je bilo to vse omogočeno, ker smo imeli najboljše poveljnike in seveda glavne podčastnike za svojo malo okrnjeno disciplino. Spomnim se izrečenih besed po prvi veliki certifikacijski vaji Svizec: »Kva smo jih pojedli.«

VU V. r. Nejc Ravnik, tehnik zdravstvene nege Postati pripadnik PPRS Vojaške zdravstvene enote mi je bil na začetku predvsem nov izziv oziroma nova izkušnja v življenju in na poklicni poti. Skozi vsa leta odličnega sodelovanja s celotno ekipo pa je ta izkušnja prerasla v prijetna sodelovanja na različnih vajah in usposabljanjih. Vedno ko nas čaka vpoklic, se ga veselim, saj mi ta izkušnja v življenju ni dala le izkušenj in znanja, pač pa tudi veliko novih prijateljev. Biti del te odlične ekipe si štejem v veliko čast, saj je za tako odlično vzdušje zaslužen prav vsak od nas.

VU X. r. Rok Grabljevec, dipl. m. s. Pripadnik PPRS Vojaške zdravstvene enote sem od leta 2011. Vojska mi je vedno pomenila okolje, kjer sem lahko združil svojo strast do pomoči ljudem in pripravljenost, da z vojaškim udejstvovanjem izražam pripadnost domovini. S sodelovanjem z Vojaško zdravstveno enoto lahko združujem svoje zdravstveno znanje, pridobljeno v kliničnem okolju, z vojaškim. Menim, da enota deluje kot zelo dobro povezana skupina ljudi, kar je posledica vseh vaj, skupnih usposabljanj in predvsem dobrih odnosov. Poleg vsega tega uživam popolno podporo pri svojem delovanju v enoti tako v domačem kot poklicnem okolju.

VU XIII. r. Zala Dragonja, dr. med. V PPRS Role 2 sem se vključila v zadnji skupini pripadnikov rezervne sestave. Že od usposabljanja, ki sem ga opravila v res odlični skupini, imamo na vseh vpoklicih odličen timski duh, strokovne in organizacijske izzive, hkrati pa pridobivamo izkušnje in znanje. Vsekakor smo ekipa, s katero z veseljem sodelujem pri vseh nalogah.

VU X. r. Simon Arbajter, dipl. m. s. S sodelovanjem v Slovenski vojski kot PPRS Vojaške zdravstvene enote imamo odlično priložnost izpopolniti svoje vsakdanje delo in si pridobiti tudi veliko znanja ter izkušenj na področju vojaške medicine. Ogromno znanja, izkušenj in veščin pridobimo s sodelovanjem na vojaških vajah, kar nam pomaga tudi pri vsakodnevnem delu v civilnem zdravstvu. Z veseljem sodelujemo tudi pri drugih obveznih vojaških vsebinah, še posebej pri ravnanju z orožjem oziroma streljanju. Ob tem je treba poudariti odlično vzdušje, povezanost in kolegalnost, saj tako še lažje premagujemo izzive. Upam si trditi, da smo ponosni, da smo lahko PPRS Vojaške zdravstvene enote. ■

Nagovor poveljnika Balkanske namenske medicinske sile

Podpolkovnik Igor Stergar, poveljnik Balkanske namenske medicinske sile

Dragi bralci, spoštovani pripadniki Balkanske namenske medicinske sile (BMTF). Dovolite mi, da se predstavim v nekaj stavkih. Sem podpolkovnik Igor Stergar, v Slovenski vojski zaposlen od marca 1991, ko smo s sodelavci in naborniki začeli pisati takrat dokaj romantično zgodbo o naši vojski. Imeli smo entuziazem in vizijo, morda utopično, vendar močno in jasno. Nismo se spraševali o nadurah in dodatkih in tudi karierno se nismo agresivno prerivali. Zato pravim, da je bil to čas romantike v SV. Tukaj pa se ni začel moj stik z vojsko. Pri nepolnih petnajstih sem iz rodnega Maribora odšel v 900 kilometrov oddaljeni Mostar na srednjo letalsko šolo, da bi dosanjal sanje in postal pilot. Po končani srednji šoli v Mostarju sem šolanje nadaljeval na letalski akademiji v Zadru. Sanj nisem dosanjal kot pilot, sem jih pa na veliko drugih načinov. Sprašujete se, zakaj pišem o tem. Rad bi, da veste, da Slovenska vojska na dolžnost poveljnika BMTF v Skopje ni poslala kar nekoga. Poslala je, pa naj zveni še tako neskomno, izkušenega častnika, ki je v stiku z vojsko že vse življenje in ki je opravljal številne poveljniške dolžnosti. Hvala nadrejenim za to izkušnjo.

Ko sem se leta 2021 na vaji BMTF v Ohridu odločal o odhodu na MSSVT na mesto poveljnika BMTF, sem bil ob koncu vaje vse manj prepričan, da si to želim. Na vaji, ki jo je organizirala makedonska civilna zaščita, je bilo videti, kot da HICON ves čas ni vedel za neko mednarodno popolneno zmogljivost Role 2. Posledično so se ljudje v šotorih bolnišnice zelo dolgočasili in motivacija je bila slaba. Spraševal sem se, ali si res želim poskusiti premakniti to veliko uspanost v nekoliko višjo prestavo. Spraševal sem se tudi, ali bo dejstvo, da Slovenci poleg prevzema poveljevanja nad zmogljivostjo tudi prispevamo več kot pol osebja, vplivalo na dvig energije. Kakor koli, konec junija 2022 smo prevzeli vlogo nosilne države in postal sem prvi slovenski poveljnik BMTF. Slovesnost je bila lepa in spoštljiva. Ko rečem spoštljiva, mislim na pozornost, ki so jo izkazali visoki gostje političnega in vojaškega vrha države gostiteljice. Tudi slovenska stran je imela odlično vojaško zasedbo z brigadirjem Rodetom na čelu, takratnim poveljnikom Logistične brigade polkovnikom Lipovcem, načelnikom logistike Poveljstva sil polkovnikom Mogoličem, poveljnico Role 2 podpolkovnico Kraljevo in še nekaterimi drugimi gosti. Služba za stike z javnostmi Slovenske vojske sicer dogodka ni posebej opazila, saj nisem opazil niti enega slovenskega novinarja. Tudi v občilih SV ni bilo velike pozornosti, verjetno se je takrat dogajalo kaj veliko bolj pomembnega od prevzema poveljevanja nad mednarodno enoto, sestavljeno iz šestih nacij, in to za kar dve leti. Morda se motim, vendar podobnega dogodka v SV v 32 letih nisem zasledil.

Vseeno smo več kot deset let trajajoča prizadevanja po vzpostavitvi mednarodne medicinske enote zmogljivosti

Role 2, ki ima prvenstveno namen delovanja na Balkanu ob večjih nesrečah, nadaljevali polni entuziazma. Ravno nekaj tednov prej je bila namreč podpisana pogodba z državo gostiteljico in odprtje mednarodne organizacije s polnim diplomatskim statusom se nam je ponudilo kot na pladnju. Nismo se obotavljali in v prej kot mesecu dni smo imeli registrirano mednarodno organizacijo, odprli smo račun pri Novi Ljubljanski banki in uredili vse statusne zadeve, ki so povezane s šestimi pripadniki stalne sestave. Vsi člani stalne sestave imajo namreč status enak diplomatskim agentom, poveljnik pa enak šefu diplomatske misije.

Kmalu je prišla jesen, ko smo skupaj z odličnimi sodelavci iz Role 2 pod poveljstvom podpolkovnice Kraljeve izvedli prvo večjo vajo na Počku Preskok 2022. Vaja je bila vzorno organizirana in visoko intenzivna. Poleg urjenja modulov smo se morali pripravljati tudi na številne obiske, med drugim na obisk makedonske obrambne ministrice in slovenskega obrambnega ministra ter načelnika Generalštaba Slovenske vojske. Že ob prihodu udeležencev na vajo sem opazil nekaj izjemnega. Videl sem, kako srčno in iskreno se pripadniki BMTF, ki se po obdobju covida dlje časa niso videli, pozdravljajo in objemajo. Žal ne smemo pozabiti, da od vojne na območju nekdanje skupne države ni minilo niti dvajset let. Prav zato me je njihovo iskreno veselje ob snidenju še toliko bolj ganilo. Začel sem tudi dojemati pomembnost za ohranjanje miru in stabilnosti na Balkanu te in podobnih mednarodnih organizacij. Pomembnost izmenjave izkušenj in znanja, predvsem pa združevanja omejenih materialnih in človeških virov.

Zdaj v te moje pripadnike BMTF zelo verjamem. Izkazali so se na dveh večjih vajah, nazadnje na kolektivnem usposabljanju, kjer smo bili prvič zbrani popolnoma vsi. Najbolj pa so me prepričali o resnosti, motiviranosti in humanosti po katastrofalnem potresu v Turčiji. Le nekaj ur po potresu sem dal prošnjo za odobritev napotitve na območje potresa pri vseh šestih državah partnericah. Takoj smo začeli načrtovati napotitev v več variantah in v nekaj dneh smo dobili vseh šest pozitivnih mnenj partnerskih držav. Vsi pripadniki so soglašali s potrebo po pomoči v hudo prizadeti Turčiji. Prejemal sem klice in sporočila odobravanja pripadnikov BMTF iz vseh držav. Napoteni žal nismo bili. Turčija se je zahvalila za pomoč, vendar na zelo razrušenem področju niso potrebovali zmogljivosti, kot je naša. Kontejnerska bolnišnica namreč zahteva veliko logistike in ustrezen raven prostor. Kakor koli, pripadniki BMTF so mi pokazali, da jim je jasno, za kaj so namenjeni in da so svoje poslanstvo pripravljene uresničevati v še tako težkih razmerah. Neskončno sem ponosen na vse pripadnike BMTF in v veliko čast mi je poveljevati tej visoko strokovni, usposobljeni in opremljeni motivirani vojaški zdravstveni zmogljivosti. Da zapisano drži, bomo dokazali letos jeseni na preverjanju MEDEVAL, ki ga bodo izvedli pripadniki Natovega centra odličnosti iz Budimpešte. Prepričan in samozavesten sem, da bomo preverjanje uspešno prestali. Pripadnikom BMTF in vsem, ki nas spremljate, želim vse dobro. ■

Balkan Medical Task Force – BMTF

Poročnik Gorazd Tomažič, podčastnik za operativne zadeve

Uvod

Aprila 2010 je bila na srečanju predstavnikov Združenih držav Amerike, Norveške, Srbije in Makedonije predstavljena pobuda za ustanovitev balkanske regionalne enote za vojaško medicinsko pomoč pri naravnih nesrečah. Združene države Amerike in Kraljevina Norveška so podprle ustanovitev ocenjevalne skupine skupaj s Srbijo in Makedonijo z namenom oceniti in razviti koncept ter opredeliti medicinske operativne regionalne zmogljivosti za balkansko medicinsko delovno skupino (BMTF).

Na Vojaški medicinski konferenci Jugovzhodne Evrope v Beogradu aprila 2011 so vse države Zahodnega Balkana podprle idejo o ustanovitvi medicinske delovne skupine. Posledično so Albanija, Bosna in Hercegovina, Makedonija, Črna gora, Srbija in Slovenija (države Zahodnega Balkana) podpisale mandat ocenjevalne skupine in v skupino imenovale stalne predstavnike.

Med decembrom 2010 in aprilom 2013 je ocenjevalna skupina razvila koncept Balkanske medicinske delovne skupine. Ta dokument je postal temelj za vzpostavitev organizacijske sestave Balkan Medical Task Force.

Po smernicah iz koncepta so januarja 2014 vse države članice BMTF ustanovile usmerjevalni odbor BMTF in stalno organizacijo BMTF.

Od januarja 2014 so imeli predusmerjevalni odbor, predstalna organizacija in pravna delovna skupina (pravni predstavniki iz vseh držav članic) redne sestanke, na katerih so izdelali operativne dokumente za aktivacijo BMTF.

Rezultat tega dela je bil nastanek mednarodnega sporazuma med državami članicami, ki so ga podpisale vse sodelujoče države.

Namen

Namen BMTF je zagotoviti medicinsko podporo na drugi ravni zdravstvene oskrbe, v operacijah kriznega odzivanja (CRO), na trajnosten način in se hitro odzvati na širok spekter regionalnih situacij za pomoč ob nesrečah. Cilj je sodelujočim državam omogočiti, da zagotovijo vitalne zmogljivosti za mednarodne operacije, okrepijo zmogljivosti nacionalnih zdravstvenih storitev in dosežejo nacionalne cilje sil oz. partnerstva, Natove in Partnerstva za mir (PzM) (ciljne zmogljivosti).

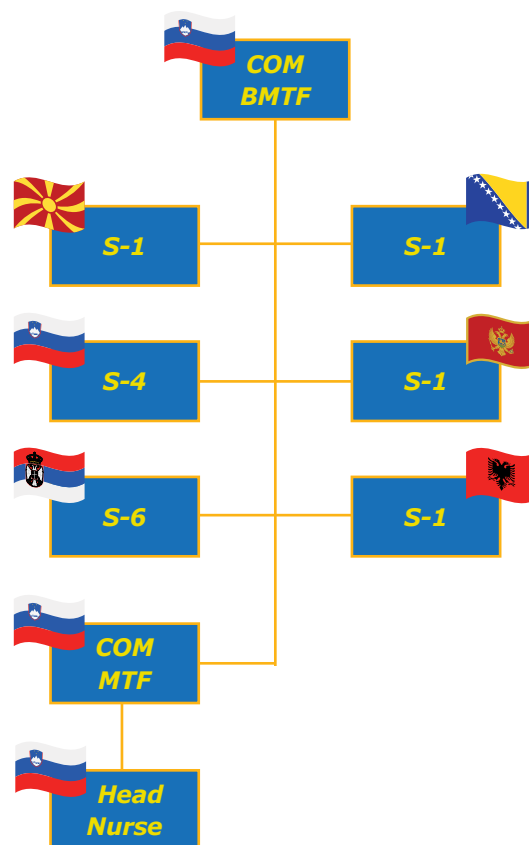
Stalna organizacija BMTF

Stalna organizacija BMTF (BMTF SO) je stalno mirnodobno telo BMTF, ki je odgovorno za organizacijo in načrtovanje usposabljanja in operacij BMTF v stabilnem stanju oz. izrednih razmerah.

BMTF SO poroča usmerjevalnemu odboru.

BMTF SO sestavljajo:

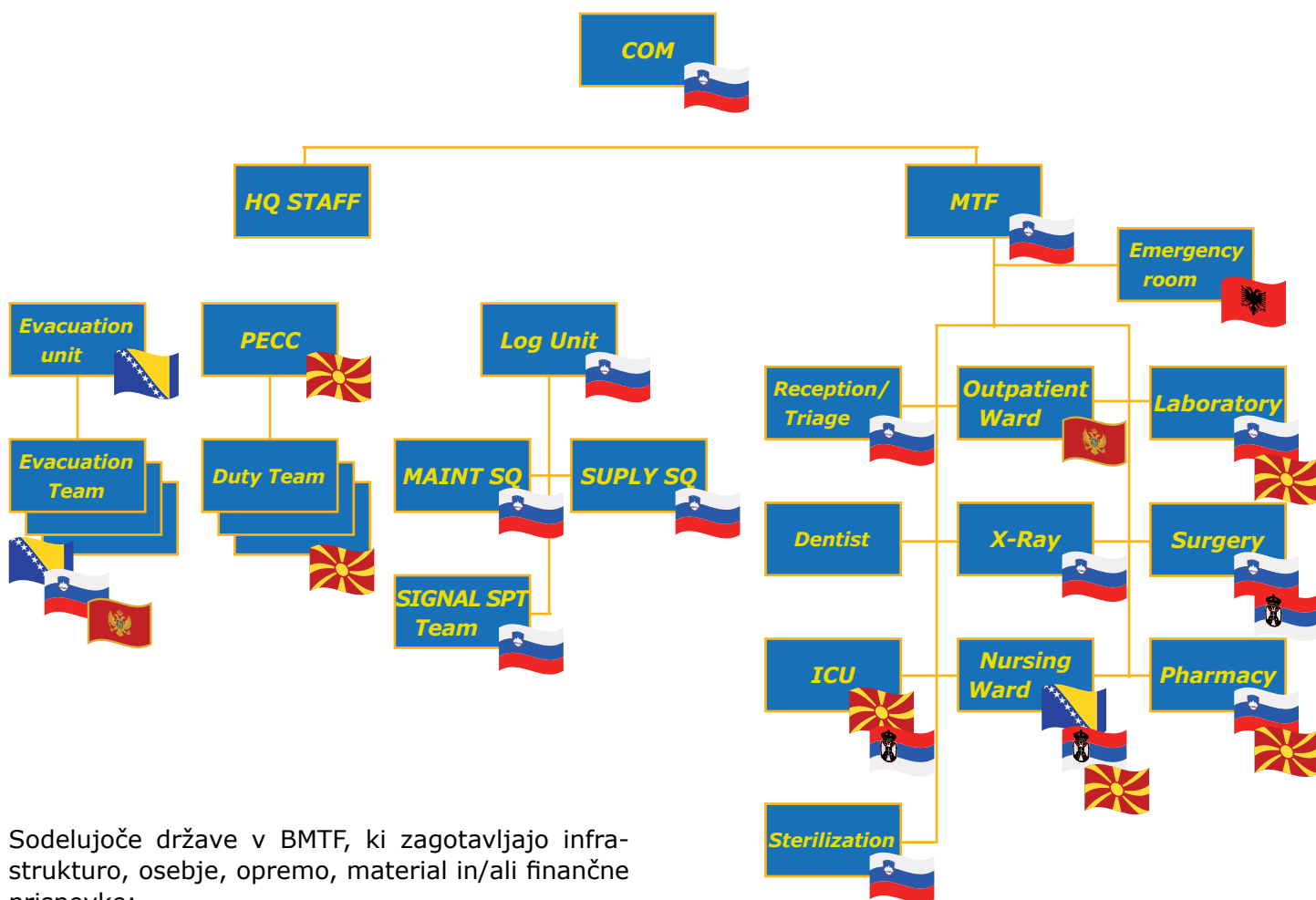
- poveljnik BMTF (COM BMTF),
- glavni podčastnik (MSGT BMTF),
- načelnik štaba poveljnika BMTF,
- poveljnik zdravstvene ustanove (MTF COM),
- glavna medicinska sestra,
- načelnik S-1 (kadrovski oddelek),
- načelnik S-3 (operativa),
- načelnik S-4 (logistika),
- načelnik S-5 (oddelek za načrte in povračila),
- načelnik S-6 (oddelek za komunikacijske in informacijske sisteme),
- načelnik S-7 (oddelek za usposabljanje in vaje).

Organizacijska sestava aktiviranega BMTF

Organizacijsko sestavo aktiviranega BMTF bodo sestavljali:

- poveljnik BMTF,
- štab HQ (načelnik štaba in oddelki SO),
- zdravstvena ustanova oz. bolnišnica Role 2 (MTF),
- oddelek za evakuacijo,
- logistični oddelek,
- koordinacijski center za evakuacijo bolnikov (PECC).

Sodelujoče države v BMTF, ki zagotavljajo infrastrukturo, osebje, opremo, material in/ali finančne prispevke:

- Albanija,
- Bosna in Hercegovina,
- Črna gora,
- Severna Makedonija,
- Slovenija,
- Srbija.

Države partnerice

Kraljevino Norveško zastopajo norveške oborožene sile, Združene države Amerike pa zastopa Evropsko poveljstvo ZDA. Oboji zagotavljajo pomemben prispevek in podporo.

Poslanstvo BMTF

Zagotoviti zdravstveno pomoč na drugi ravni (Role 2) ob naravnih nesrečah in v operacijah kriznega odzivanja na območju Zahodnega Balkana. BMTF obenem omogoča vzpostavitev nacionalnih zmogljivosti in ciljev partnerstev, Natove cilje zmogljivosti ter cilje Partnerstva za mir.

Operativna zmogljivost BMTF

Prva mednarodna aktivnost, kjer je bil BMTF prisoten, je bila vaja Pomlad 2016 v Beogradu in je bila kot dokaz za koncept.

Maja 2017 je bilo v polni operativni zmogljivosti v Beogradu v Srbiji opravljeno samomedicinsko vrednotenje (Self-MEDEVAL) kot priprava na udeležbo na vaji EUCOM ZDA Saber Guardian 2017.

Na Saber Guardian 2017, ki je potekala v Constanti v Romuniji, je BMTF sodeloval z dvema tretjinama svojih zmogljivosti, med to vajo pa je MEDEVAL izvedel Natov center odličnosti za vojaško medicino (NATO MILMED COE) in dosežena je bila začetna operativna zmogljivost (IOC).

Med vajo Natovega evro-atlantskega usklajevalnega centra za odzivanje na nesreče Srbija 2018, ki je potekala v Mladenovcu v Srbiji, sta poveljstvo (C4I) in celica za usklajevanje evakuacije pacientov (PECC) dosegla polno operativno zmogljivost (FOC).

Na Natovi vaji MILMED COE Vigorous Warrior 2019 je bila MEDEVAL izvedena na preostalih modulih. Rezultat te ocene je bilo doseganje polne operativne zmogljivosti za celotni BMTF.

Od julija 2019 je BMTF v celoti sposoben za uporabo v operacijah za kriznega odzivanja v balkanski regiji.

Vodilne države:

- Republika Srbija od junija 2017 do junija 2020,
- Republika Severna Makedonija od junija 2020 do junija 2022,
- Republika Slovenija od junija 2022 do junija 2024.

Pomembni dogodki

5. oktober 2016: Otvoritvena slovesnost stalne organizacije BMTF (dan odprtja BMTF HQ v Skopju, Republika Makedonija).

Od 6. do 9. marca 2017: Natov tečaj medicinskega ocenjevanja (MEDEVAL). Šest pripadnikov je uspešno končalo tečaj v organizaciji Natovega centra odličnosti za vojaško medicino v vojašnici Rommel v Dornstadtu, Ulm, Nemčija.

4. maj 2017: Predstavitev BMTF usmerjevalni skupini za varnostno sodelovanje v Jugovzhodni Evropi.

Od 15. maja do 19. maja 2017: Samoocenjevanje BMTF. V vojašnici Banjica, Beograd, Republika Srbija, je BMTF izvedel Self-MEDEVAL kot pripravo na FTX Saber Guardian 2017 v Romuniji.

Od 10. julija do 18. julija 2017: Udeležba BMTF na vaji Saber Guardian 2017.

58 pripadnikov BMTF je skupaj z osebjem 30. medicinske brigade/ameriške vojske in romunske vojske v vojaški zračni bazi Mihail Kogalniceanu blizu Constante, Romunija, sodelovalo pri vaji Saber Guardian 2017.

Od 20. do 25. maja 2018: Collective Training BMTF.

8. julij 2018: Predstavitev BMTF forumu OVSE za varnostno sodelovanje.

Od 7. do 12. oktobra 2018: Natova vaja EADRCC Srbija 2018 v Mladenovcu.

BMTF je v polni zasedbi (80 udeležencev) sodeloval na vaji EADRCC Srbija 2018, ki je potekala od 7. do 12. oktobra 2018 v Mladenovcu v Republiki Srbiji.

Od 11. do 15. februarja 2019: Tečaj obvladovanja množičnih nesreč v Skopju.

Od 4. do 14. aprila 2019: Vaja Vigorous Warrior 2019 v Cincuju v Romuniji. BMTF je sodeloval na vaji Vigorous Warrior 2019.

14. maj 2019: Slovesnost ob dnevu BMTF v Skopju.

Od 17. do 19. junija 2019: Potekala je tretja regionalna vojaškomedicinska konferenca v Domu garde na Topčiderju v Beogradu.

20. junij 2019: Obisk načelnika obrambnih sil Norveške.

30. junij 2020: Vodilno vlogo je od Republike Srbije prevzela Republika Severna Makedonija.

24. maj 2021: Udeležba BMTF na vaji Odločilni Udar 2021.

Od 14. do 18. junija 2021: Collective Training BMTF 2021.

Od 18. do 25. septembra 2021: Udeležba BMTF na Natovi vaji EADRCC Severna Makedonija 2021.

Od 15. do 19. novembra 2021: Delavnica Uvedba BMTF izven regije.

Od 21. do 22. novembra 2021: Tečaj taktične bojne oskrbe poškodovanih.

Od 7. do 10. marca 2022: Delavnica Namestitvev BMTF izven regije Zahodnega Balkana.

Od 30. marca do 9. aprila 2022: Vaja Vigorous Warrior 22 – Casualty Move 22.

Od 26. do 30. aprila 2022: Table top BMTF TTX 22.

30. junija 2022: Primopredaja vodilne države v BMTF med Severno Makedonijo in Slovenijo.

Od 16. do 20. oktobra: Vaja BMTF Preskok 22.

Od 21. do 28. oktobra 2022: Taktični bojni tečaj oskrbe poškodovanih v Skopju.

Od 7. do 11. novembra 2022: Udeležba pripadnikov BMTF na Natovem tečaju Medical Evaluation Course (MEDEVAL) v Oslu.

Od 2. do 7. aprila 2023: Vaja TTX BMTF23 v Vojašnici generala Maistra v Mariboru. Namen vaje BMTF Table Top Exercise (TTX BMTF 2023) je bil preigrati delovanje premične bolnišnice, seznaniti udeležence s spremembami SOP, novim SOP in in TL ter organizirati delovanje posameznih modulov bolnice pri množični nesreči (MASCAL). Poudarek je bil predvsem na klinični poti pacienta ter odnosih med moduli in preigravanju MASCAL-a.

Poleg pripadnikov SV so na vaji sodelovali predstavniki vseh držav članic BMTF ter dva opazovalca iz Nacionalne garde Kolorada.

Od 4. do 10. junija 2023: Vaja Collective Training v Vojašnici Vincenca Repnika Slovenska Bistrica.

Med 5. in 9. junijem 2023 je v Vojašnici Vincenca Repnika potekala vaja MVV BMTF – Collective Training z namenom usposabljanja in samoocenjevanja BMTF.

Ključne naloge:

- izvedba kolektivnega usposabljanja na vaji;
- izvedba samoocenjevanja BMTF;
- vzpostavitev učinkovitega sistema poveljevanja in kontrole;
- vodenje bolnišnice in vodenje administracije pacientov;
- zagotavljanje koordinacije premeščanja in transporta pacientov;
- sprejem pacientov, transportiranih z AIR MEDEVAC, zagotavljanje prehospitalne urgentne nege in transport pacientov do MTF;
- zagotavljanje urgentne obravnave kritično bolnih ali poškodovanih pacientov;
- zagotavljanje začasne oskrbe za paciente, ki so napoteni na operacije ali transport;
- zagotavljanje kirurške oskrbe v skladu z načeli oživljanja in/ali izvajanje urgentnih in/ali elektivnih kirurških posegov;
- pravočasno se odzvati in izvesti postopke pri MASCAL;
- zagotavljanje kirurških posegov in intenzivne nege;
- zagotavljanje bolnišnične zdravstvene nege;
- zagotavljanje terenskega laboratorija in osnovnega rentgena;
- zagotavljanje posmrtna oskrbe. ■

Zdrav duh v zdravem telesu – *Mens sana in corpore sano*

Višja vodnica Iris Kračun, podčastnica specialistka srednja medicinska sestra/tehnica zdravstvene nege

Zaposleni v zdravstveni enoti Role 2 se zelo zavedamo, kako pomemben je zdrav način življenja. Sem spadata predvsem zdrava prehrana in zadostna količina gibanja. V enoti se kljub velikemu številu nalog trudimo, da vsako minuto izkoristimo za gibanje. Iz leta v leto se čedalje več sodelavcev zaveda, kako pomembno je zdravje, zato nadrejeni v Role 2 spodbujajo vse oblike športne vadbe.

Ker pa se veliko gibamo in športamo, se naša psihofizična pripravljenost izboljšuje, zato se udeležujemo različnih tekmovanj, ki jih organizira Slovenska vojska. Na tekmovanjih nismo samo prisotni, temveč se vedno potrudimo po najboljših močeh. Z voljo in trdim delom ter disciplino posegamo tudi po medaljah. Naj omenim nekaj odmevnejših rezultatov v zadnjih dveh letih:

Maj 2022: Udeležba in dobri rezultati na tekmovanju oddelkov z mednarodno udeležbo v organizaciji Logistične brigade.

Maj 2022: Prvenstvo Slovenske vojske v teku na 21 in 42 kilometrov v Radencih: ekipno prvo mesto na 21 kilometrov (Bernarda Šraj, Bernarda Čeplak Poznič, Anja Domanjko). Posamezno prvo mesto na 21 kilometrov (Anja Domanjko), tretje mesto na 21 kilometrov (Iris Kračun).

September 2022: Jesenski tek Štatenberg: ekipno ženske prvo mesto (Bernarda Čeplak Poznič, Anja Domanjko, Mateja Šimic).

Februar 2022 in 2023: Prvenstvo SV v šahu, Matjaž Pirš četrto mesto.

Pripadnik Boštjan Žajdela aktivno sodeluje na vseh pripravah nogometne reprezentance SV in se vsako leto udeleži mednarodnega turnirja pod svetovno vojaško organizacijo CISM. Tudi doma se za promocijo Slovenske vojske z ekipo Ministrstva za obrambo udeležuje prijateljskih turnirjev. V letu 2023 se je na povabilo kolegov iz Policije prvič udeležil svetovnega prvenstva uniformiranih oseb, ki je potekalo na Majorki. V konkurenci 38 ekip, ki so tekmoval v kategoriji 35+ let, so osvojili peto mesto.

Januar 2023: Petdeseto tradicionalno tekmovanje Slovenske vojske, Policije, Civilne zaščite v patroljnem teku na smučeh, v kategoriji SV ženske drugo mesto (Anja Domanjko, Iris Kračun, Valerija Lamprecht, Tjaša Štadler), v kategoriji SV moški tretje mesto (Luka Zagoršek, Jožef Božič, Žan Karničar, Mateja Šimic).

2023: Prvenstvo SV v veleslalomu ženske prvo mesto (Iris Kračun, Helena Notersberg).

2023: Udeležba na teku trojck ob žici (Anja Domanjko, Mateja Šimic).

To je le nekaj rezultatov v zadnjem času. Upam, da bodo nadrejeni še naprej imeli posluh, da se bomo lahko udeleževali tekmovanj. Tukaj ne gre samo za tekmovanja, temveč se skozi šport tudi povežeš s sodelavci, gradiš boljši kolektiv in delaš dobro za svoje zdravje. ZDRAVJU dajemo premalo pozornosti, saj se prepozno zavemo, kako pomembno je! ■

Zdravstvenik letalec (*flight nurse*)

Vojaška uslužbenka IX. r. Aleksandra Pristovnik, vodja oddelka Role 2BL, in naddesetnik Simon Tašič, vojak specialist srednja medicinska sestra/tehnik zdravstvene nege

Želja postati del ekipe helikopterske nujne medicinske pomoči (HNMP) je bila ogromna. In tako je prišel težko pričakovani tečaj za zdravstvenike letalce leta 2020. Na tečaj se je lahko prijavil vsak, ki je imel izpolnjene te pogoje:

- tehnik zdravstvene nege z opravljeno nacionalno poklicno kvalifikacijo,
- diplomirani zdravstvenik z opravljenim tečajem nujne medicinske pomoči,
- opravljen tečaj ITLS ali ITLS Military (ne sme biti starejši od 5 let),
- opravljen zdravniški pregled v letalski ambulanti.

Po pregledu dokumentacije je sledila selekcija kandidatov, ki so ustrezali, in začel se je pettedenski tečaj v Cerkljah. Po končanem tečaju sta sledila teoretično in praktično preverjanje znanja. Opravljen tečaj je poleg preostale dokumentacije pogoj, da se izda licenca za delo na helikopterju. Dokumentacija se odpošlje na Vojaški letalski organ in šele po odločitvi organa in izdaji izkaza vojaške letalske usposobljenosti za zdravstvenika letalca (*flight nurse*) se lahko začne delo na helikopterju.

KAKO POTEKA DAN ZDRAVSTVENEGA LETALCA NA DEŽURSTVU HELIKOPTERSKE NUJNE MEDICINSKE POMOČI

Dežuranje poteka na letališču v Mariboru in se začne ob 7. uri, začetek helikopterske nujne medicinske pomoči (HNMP) pa ob 8. uri oz. ko je ekipa popolnoma zbrana (pilot, kopilot, letalski tehnik, urgentni zdravnik, diplomirani zdravstvenik in zdravstveni letalec), ko je vreme primerno za letenje in ko preverimo opremo.

Naš dan se začne tako, da oblečemo ustrezno spodnje perilo iz negorljivega materiala, prav tako kombinezon (nomeksa), škornje, rokavice in kapo s ščitkom. Sledi pregled medicinskega interjerja, ki je v helikopterju spredaj in zadaj. Po protokolu preverjamo delovanje aparaturne opreme, popolnjenost omaric z medicinskim materialom, delovanje kisikove napeljave, popolnjenost kisikovih jeklenk, delovanje komunikacije ... Hkrati tudi drugi člani po protokolu preverjajo svoj del. Nato skupaj z ekipo premaknemo helikopter na pisto in pilot ter urgentni zdravnik sporočita, da smo operativni.

Ko pride klic na dežurni telefon urgentnega zdravnika, je takoj posvet s pilotom glede vremenskih razmer in lokacije pristanka, da se lahko naloga opravi varno za celotno ekipo. Ta komunikacija poteka vse po poti do helikopterja, da pridobimo »zlate« minute za poškodovanca/obolelega. Zdravstvenik letalec pridobi informacijo o stanju pacienta, da se odloči, kam ga bomo dali, na sprednji ali zadnji medicinski interjer. To je izredno pomembno zaradi oskrbe, saj smo prostorsko izredno omejeni in je izkoristek prostora zelo pomembno za lažje in bolj organizirano delo. Med potjo pridobimo pomembne informacije o pacientu, tako da med letom vse organiziramo, kje bo pacient, kam se odmakne odvečna roba, kaj od opreme vzamemo na prevzem pacienta. Izkoristimo vsako minuto v zraku, da smo stoodstotno pripravljeni na prevzem in nadaljnjo oskrbo. Odločimo se, v kateri UKC bomo odpeljali poškodovanca, da pravi čas naredimo najavo, da nas pričakujejo z ustrezno ekipo. Ko helikopter pristane, da letalski tehnik jasno vedeti, kje je varna smer premika in kdaj lahko izstopimo – varnost je na prvem mestu! Začne se predaja pacienta, namestimo ga na posebna nosila in priklopimo na aparature. Če je treba reanimirati, se to vse naredi na tleh, da gre stabilen pacient v

helikopter. Pred poletom se nastavijo slušalke za zaščito sluha, kanali, priklopi na kisik, dajo tekočine, zdravila ... Nato se začne »umetnost v zraku«, saj je veliko improvizacije, malo prostora, hrupno, tresljaji. Vendar vsak ve, kaj mora, in delo poteka, kot mora, ne glede na situacijo. Ko pristanemo, se helikopter ugasne, da lahko zunanja ekipa varno pristopi in lahko predamo pacienta na njihovo posteljo. Poskrbimo, da se naša nosila in slušalke za zaščito sluha vrnejo v helikopter, saj so namensko narejena za naše delo. Po predaji se vrnemo v helikopter in v bazo, kjer sledi pregled po intervenciji. Helikopter očistimo in pripravimo za naslednjo intervencijo.

Delo je zahtevno, saj poteka v popolnoma drugačnih okoliščinah, kot smo jih dnevno vajeni. Zahteva psihično in fizično pripravo, prav tako pa ogromno znanja, saj ko se helikopter aktivira, pomeni, da so poškodovani življenjsko ogroženi, zato smo takrat stoodstotno pripravljeni na reševanje življenj.

V Role 2BL sva dva pripadnika, ki v HNMP delo opravljava z velikim veseljem in ponosom. ■

Nagovor enotovne podčastnice Role 2BL

Praporščakinja Maja Fišnar, enotovna podčastnica Role 2BL

Spoštovani bralke in bralci. Za začetek razmišljam, če lahko enoto Role 2BL opišem s sloganom v treh besedah ... Mislim, da lahko, naj poskusim: SRČNI – POGUMNI – TOVARIŠKI! Da, tako jaz vidim našo enoto, svoje sodelavke in sodelavce. Ohranjanje in razvijanje vrednot, ki jih zapoveduje Slovenska vojska, je zelo

pomemben del vojaškega življenja, tudi pri nas v Role 2BL. Tega se zavedamo ter vedno in povsod poskušamo delovati skladno s temi načeli. Kaj je naše poslanstvo in kaj so naše naloge, vemo vsi. Tudi v tej reviji boste našli nekaj besed o tej temi, tudi naše uspehe, udeležbo na najrazličnejših usposabljanjih doma in v tujini, športne dosežke in podobno. Meni pa se zdi pomembno, da napišem kaj posebnega, nekaj še nikoli prebranega o pripadnikih enote Role 2BL. V tej enoti sem štiri leta in pol. Navdušena sem, kako smo se v zadnjih letih materialno in predvsem kadrovsko okrepili, se podali v nove zgodbe, dosegli na prvi pogled skoraj nedosegljive cilje, pri tem pa ves čas ohranjali motivacijo in dobro voljo, ki je nujna za izvedbo dodeljenih nalog. Spomnim se časa covida. Kakšna požrtvovalnost naših pripadnikov, zgodnje vstajanje, prevoženi kilometri, skrb za sodelavce in druge pripadnike Slovenske vojske, ekspresna selitev bolnišnice v Ljubljano. Kakšen resen in profesionalen pristop je pa to bil! Ne vem, če bi lahko katera koli od izrečenih pohval, ki jih je bilo na ta račun res veliko, to povzela v celoti. Takrat smo pripadniki Role 2BL dokazali, da se upamo spopasti z zahtevnimi nalogami in stresnimi situacijami. Sledile so začetne in končne operativne zmogljivosti, certifikacija, vpetost v temeljno vojaško strokovno usposabljanje za nove pripadnike prostovoljne pogodbene rezerve Vojaške zdravstvene enote in prevzem položaja vodilne države v BMTF. Vmes pa tudi še kar nekaj selitev bolnišnice, malo sem, malo tja. Zdaj ko smo nastanjeni v Vojašnici Vincenca Repnika v Slovenski Bistrici, smo veseli, da je to naš dom. Tukaj se počutimo zelo dobro, okolje je pravo za razvijanje, urjenje in nadgrajevanje, po materialni strani in po usposobljenosti, za delo v bolnišnici. Najlepši dnevi našega vojaškega življenja pa so takrat, ko se nam pridružijo pripadniki rezervne sestave. Takrat pa motivacija in energija, ki se čutita pri nas, posegata v višave. Toliko

dobro volje, zagnanosti in predanosti je takrat na kupu. Tudi skupna usposabljanja s pripadniki BMTF so nekaj prav posebnega. To vse so trenutki, ko se zavemo, kako pomembno je timsko delo, kako pomemben je vsak posameznik v verigi in da prav vsak od nas pomembno prispeva k celotnemu uspehu enote. Naj poudarim še eno, meni zelo lepo načelo pri nas. Kdor koli se pridruži naši enoti, po lastni želji ali pa tudi ne, bo sprejet z odprtimi rokami, veseli smo vsake nove energije, novega znanja in izkušenj, ker vemo, da vsak po svoje prispeva k uspehu in ugledu enote. Spoštovani sodelavci in sodelavke, za v prihodnje nam želim, da ostanemo dober tim, se pogumno spoprimemo z vsemi izzivi, ki nas čakajo, ko bo treba bolnišnico spet zapakirati in premakniti, da to naredimo na ena, dva, tri, tam nekje do malice ... Da ohranimo dobro voljo in motivacijo, da z veseljem pridemo v službo in si pomagamo, da skupaj v Role spijemo kavo ter si gremo naproti, predvsem takrat, ko kateri od nas potrebuje pomoč. Veselim se vseh novih zamisli, ki še pridejo, vseh smajljev, ki si jih podelimo v sporočilih, vseh zadolžitev, ki so že kar narejene, še preden se o njih pogovarjamo na jutranjih sestankih, slovesnega odprtja projekta naših logistov, potujoče delavnice ... Le kam vse bo potovala? Ta delavnica pa je tako poseben projekt, da mislim, da ji moramo dati ime. Veselim se vseh dni, ko si v avtoparku izposodimo še tri vozila, ker imamo svojih premalo, da gremo navijati za naše pripadnike na katero od tekmovanj, veselim se vseh slovesnosti, kjer ploskamo našim za prejeta priznanja, pohvale in medalje, če pa to ni najlepši trenutek, ko ste vi rolavci prebrani med NAJ NAJ pripadniki, vseh zaključkov šolanj in izobraževanj, kjer blestijo naši pripadniki, vseh pozdravov iz rešilca in bofrosta, ko se srečamo na kapiji, vi pa ste že na poti na naloge ... Ja, saj vem, da hodim med zadnjimi na delo, ampak dobim pa te pozdrave. Najbolj pa se veselim iskrenih nasmehov, ki jih vidim zjutraj ob prihodu v vojašnico. Role 2BL, super smo, ostanimo takšni in ne pozabimo, bodimo timski igralci in ne oddaljujmo se od skupine ... bodimo kot ptice, letimo skupaj, vsak na svojem mestu v formaciji, v isto smer, z isto hitrostjo in vedno bomo dosegli vse cilje! ■

LOGISTIK je glasilo Logistične brigade.
Posebna izdaja Premična vojaška bolnišnica Role 2BL

ODGOVORNI UREDNIK:
polkovnik Aleksander Vidergar

UREDNIKA:
podpolkovnica Karmen Kralj

NASLOV UREDNIŠTVA:
Poveljstvo Logistične brigade,
Bleiweisova 42, 4000 Kranj
Telefon: 04 290 1201
Faks: 04 290 1343

LEKTORIRANJE: Urška Prelog

OBLIKOVANJE: Jurko Starc

Tisk:

Naklada: 1200 izvodov

FOTOGRAFIJE:
Arhiv Logistične brigade

ISSN 2820-4778 (tiskana različica)
2820-476X (spletna različica)

Prispevki, objavljeni v reviji, niso uradno stališče Ministrstva za obrambo RS in ne Slovenske vojske.

Objavljeni prispevki so lahko zaradi omejenosti prostora ali razumljivosti skrajšani in preoblikovani.

»Medicinka« iz Role 2

VU II. r. Saša Svenšek: Motospirit